

”
ПРОФІЛЬНА ШКОЛА
як шлях до
конкурентоспроможної
особистості
”

Іноземні мови

- ✓ **Нові навчальні програми для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту, профільний рівень)**
- ✓ **Методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України**

Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогіки НАПН України

ПРОФІЛЬНА ШКОЛА
як шлях до конкурентоспроможної особистості

ІНОЗЕМНІ МОВИ

- **Нові навчальні програми для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту, профільний рівень)**
- **Методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України**

УДК 373.5.091.214*кл10/11:53+52
I-50

У к л а д а ч і:

О. М. Топузов, віце-президент
Національної академії педагогічних наук України,
директор Інституту педагогіки НАПН України;

Т. М. Засєкіна, заступник директора,
з науково-експериментальної роботи Інституту педагогіки
НАПН України, кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник;

В. Г. Редько, завідувач відділу навчання іноземних мов,
доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, доцент;

Т. К. Полонська, кандидат педагогічних наук,
старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов;

О. С. Пасічник, кандидат педагогічних наук, доцент,
старший науковий співробітник відділу навчання іноземних мов;

Н. П. Басай, науковий співробітник
відділу навчання іноземних мов.

I-50 **Іноземні мови** : Нові навчальні програми для 10–11 класів закладів загальної середньої освіти (рівень стандарту, профільний рівень); Методичні коментарі провідних науковців Інституту педагогіки НАПН України. — К. : УОВЦ «Оріон», 2018. — 88 с.

УДК 373.5.091.214*кл10/11:53+52

© МОН України, 2018
© Інститут педагогіки НАПН
України, 2018
© УОВЦ «Оріон», 2018

**Виховуємо людину,
яка вміє змінюватися сама
і змінювати цей світ**

Замість передмови

Нові часи потребують інноваційної людини. Такої, яка здатна не тільки засвоювати і ретранслювати отримані знання, а й удосконалювати їх протягом усього життя, яка спроможна продукувати інноваційні ідеї, тим самим удосконалюючи себе і світ.

Реформаційні нововведення загальної середньої освіти спрямовано на зміни у змісті, формах і методах навчання, осучасненні середовища навчання, що відповідає вимогам ХХІ століття. 2018/2019 навчальний рік є визначальним у поступі загальної середньої освіти на шляху її реформування. Це рік початку навчання учнів перших класів за стандартами третього покоління, учнів десятих класів — другого покоління.

Забезпечити рівний доступ учнівської молоді до здобуття повної загальної середньої освіти, сформувати умови неперервної освіти впродовж усього життя; виховувати особистість, орієнтовану на самореалізацію, професійне зростання й мобільність в умовах швидкозмінного суспільства — такі завдання сьогодні має вирішувати старша школа.

В основу організації сучасного освітнього процесу покладено такі принципи:

- *фуркації* (розподілі учнів за рівнем освітньої підготовки, інтересами, потребами, здібностями і нахилами);
- *варіативності* й *альтернативності* (освітніх програм, технологій навчання, навчально-методичного забезпечення);
- *наступності* та *неперервності* (між допрофільною підготовкою та профільним навчанням, професійною підготовкою);
- *гнуцкості* (змісту, форм організації профільного навчання; забезпечення можливості зміни профілю);
- *діагностико-прогностичної парадигми особистісної реалізації* (виявлення здібностей учнів з метою їх обґрунтованої орієнтації на профіль навчання).

Одним зі складників організації профільного навчання є навчальні програми, які диференційовано за двома рівнями: стандарту і профільного. Новацією нинішнього етапу становлення профільної освіти є інтегровані курси та вибірково-обов'язкові предмети. Урізноманітнення структурування змісту освіти за

допомогою нових і традиційних предметів і курсів, диференціація його за рівнями забезпечує можливість закладам освіти формувати профілі навчання, виходячи із запитів й уподобань здобувачів освіти. На особливу увагу заслуговують у старшій школі *профільні предмети*, що вивчаються поглиблено та передбачають більш глибоке опанування понять, законів, теорій. Ці предмети можуть бути доповненими спеціальними курсами, що сприятиме організації дослідницької, проектної діяльності, профільної навчальної практики учнів тощо.

Оновлення профільного навчання у старшій школі зумовлює перегляд підходів до організації навчання учнів. Урок має стати майданчиком для відкритої комунікації та обміну думками, що збагачує світогляд учнів, розвиває критичне мислення і креативність.

Упевнений: спільними зусиллями науковців, учителів, учнів і батьків новий навчальний рік стане ще одним кроком на шляху розвитку загальної середньої освіти, і ми зможемо досягти успіху у підготовці юних громадян України до життєвих випробувань.

Олег ТОПУЗОВ,
віце-президент Національної академії
педагогічних наук України,
директор Інституту педагогіки НАПН України

МЕТОДИЧНИЙ КОМЕНТАР

ТЕНДЕНЦІЇ ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ УЧНІВ 10-11-х КЛАСІВ ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

В. Г. Редько, Т. К. Полонська, Н. П. Басай, С. О. Пасічник

Упродовж останнього десятиліття відбулися значні зміни в галузі шкільного навчання іноземних мов. У програмах нового покоління чітко простежується тенденція на компетентнісно орієнтоване навчання іншомовного спілкування. Її змістом передбачається виконання учнями навчальних дій, пов'язаних з формуванням ключових компетентностей, які проявляються в готовності застосовувати здобуті знання, сформовані вміння й навички, способи діяльності для виконання пізнавальних і комунікативних завдань.

Компетентнісно-діяльнісний підхід сприяє засвоєнню лінгвістичних і соціокультурних знань та вмінь доцільно їх використовувати в мовленнєвій діяльності. Досвід, якого набувають учні 10–11-х класів у процесі навчання, насамперед має бути спрямований на забезпечення їх прагматичною інформацією з таких питань:

- як організувати/підтримувати іншомовне спілкування в різних соціально-комунікативних умовах відповідно до тематики, окресленої навчальною програмою для учнів;
- які мають бути норми комунікативної поведінки за різних обставин спілкування;
- якими мовними одиницями доцільно керуватися під час продукування висловлювань у різних часових і локальних ситуаціях;
- які мовленнєві зразки необхідно використовувати в різних умовах спілкування, зокрема з представниками різних соціальних статусів і груп, на зустрічах/зібраннях різного соціального спрямування;
- з яких джерел і якими способами здобувати необхідну інформацію для задоволення комунікативних потреб;
- як проявляти гнучкість своєї комунікативної поведінки і які невербальні стратегії використовувати за умов дефіциту певного мовленнєвого досвіду;
- якими методами і в який спосіб удосконалювати власний комунікативний досвід.

Виконання цих завдань різнобічно залежить від професійно доцільної організації навчального процесу з боку вчителів.

Діяльнісна технологія навчання іншомовного спілкування проявляється, насамперед, у процесі комунікативної діяльності, коли учні не тільки отримують певні прагматично спрямовані знання, а й виконують систему навчальних дій, що забезпечують оволодіння цими знаннями у практичній діяльності. Лише за умови, що кожен учень особисто братиме участь у їх виконанні, усвідомить їх функціональне призначення в комплексі з іншими діями, дасть йому можливість набути досвіду мовленнєвої взаємодії в усній і письмовій формах.

Успішне впровадження діяльнісної технології навчання чужомовного спілкування учнів старшої школи різнобічно залежить від вправ і завдань, оскільки саме вони репрезентують зміст дій, що мають виконувати школярі під час пред'явлення й активізації навчального матеріалу. Тільки дидактично доцільний їх добір і методично виправдана організація зможуть забезпечити ефективність набуття іншомовного комунікативного досвіду та успішне виконання цілей навчання, визначених чинною шкільною програмою. У процесі практичного виконання відповідних дій в індивідуальних, парних і групових формах роботи у школярів формуються не тільки уявлення про лінгвістичні особливості чужої для них мови, а й набувається досвід мовленнєвої діяльності в різних ситуаціях спілкування. Для цього методично виправдане активне використання вчителями на уроках рольових ігор, навчально-мовленнєвих ситуацій, парних і групових форм роботи, що сприяють оволодінню старшокласниками практичним досвідом, який може забезпечити їм адекватну комунікативну поведінку в реальних умовах спілкування.

Учителеві доцільно знати й ефективно використовувати такі основні напрями реалізації змісту навчання іноземних мов учнів 10–11-х класів відповідно до компетентнісної парадигми: а) переосмислення сутності навчального матеріалу під кутом зору його доцільності, доступності, відповідності комунікативним потребам учнів 10–11-х класів, достатності для забезпечення їхніх комунікативних намірів; б) визначення значущих для учнів зв'язків вивченого матеріалу із життєвою практикою, що асоціюється з рівнем його прагматичності — сферами використання в реальних умовах спілкування; в) забезпечення ефективної активізації мовного матеріалу в різних видах мовленнєвої діяльності через умотивованість навчальних дій і використання оптимальної системи вправ і завдань та дидактично доцільних

допоміжних матеріалів; г) сприяння усвідомленому засвоєнню учнями способів діяльності з навчальним іншомовним матеріалом у межах певного кола понять, явищ, процесів, об'єктів, фактів, зокрема тем для спілкування, змісту мовного і мовленнєвого матеріалу, змісту правил-інструкцій тощо.

Компетентнісно орієнтоване навчання іноземної мови учнів 10–11-х класів доцільно розглядати з кількох позицій: а) цілей освіти; б) особливостей добору та організації змісту освіти; в) особливостей вибору та використання освітніх технологій; г) особливостей організації освітнього процесу; д) особливостей форм і видів контролю освітніх результатів.

Цілі іншомовної освіти мають бути спрямовані на практичне оволодіння іноземною мовою як засобом спілкування, а також на формування в учнів якостей і здатності розв'язувати власні освітні проблеми з використанням критичної рефлексії, пов'язаної насамперед з удосконаленням іншомовних здібностей і мовленнєвого досвіду протягом життя відповідно до своїх комунікативних потреб.

Особливості добору та організації змісту навчання іноземної мови, що зумовлюється як цілями, так і тематикою навчання іншомовного спілкування. Вона має враховувати метапредметні категорії, пов'язані з організаційними, емоційно-оцінними, інформаційно-пізнавальними, комунікативними видами навчальної діяльності, спрямованими на засвоєння мовних аспектів спілкування і механізмів іншомовної комунікації в усному і писемному мовленні, на оволодіння особливостями комунікативної поведінки, прийнятої у країнах, мова яких вивчається, на дотримання соціокультурних норм вироблення стратегій, що забезпечують успішність комунікативної взаємодії.

Особливості вибору та використання освітніх технологій у процесі навчання іноземної мови, що зумовлюється тенденціями розвитку сучасної шкільної іншомовної освіти: а) комунікативним спрямуванням процесу навчання; б) діяльнісною технологією навчання; в) особистісно орієнтованою парадигмою процесу навчання; г) культурологічним спрямуванням навчальної діяльності. Визначені для використання в навчальному процесі освітні технології мають сприяти успішному оволодінню учнями 10-го класу діями, спрямованими на отримання іншомовного досвіду спілкування в усній і письмовій формах, який неможливий без засвоєння мовних одиниць і механізмів оперування ними у практичній іншомовній діяльності. А це означає, що методи, форми і види навчальної роботи повинні оптимально забезпе-

чувати ефективні пред'явлення й активізацію дібраних мовних і мовленнєвих одиниць та давати змогу здійснювати контроль/самоконтроль навчальних досягнень учнів.

Особливості організації освітнього процесу, що спрямовуються на взаємопов'язане навчання іноземної мови і культури країни, мова якої вивчається (соціокультурний, соціолінгвістичний, лінгвокраїнознавчий аспекти). У зв'язку з цим учитель повинен дбати, щоб процес навчання набував форми діалогу культур (чужомовної та рідної), який відбувається засобами іноземної мови. Такий підхід забезпечується спеціальними видами і формами іншомовної навчальної діяльності, серед яких визначальне місце має належати комунікативним завданням, зокрема, інтерактивним технологіям і навчально-мовленнєвим ситуаціям.

Особливості форм і видів контролю освітніх результатів передбачають використання нового підходу до оцінювання іншомовних навчальних досягнень учнів. Пріоритетними вважаються види і форми контролю не стільки рівня сформованості мовних (лексичних, граматичних) навичок учнів (хоч і вони є об'єктом контролю), скільки рівня набутих іншомовних умінь у чотирьох видах мовленнєвої діяльності: говорінні, слуханні, читанні, письмі. При цьому не залишається поза увагою загальнонавчальний досвід учнів, який дає їм змогу доцільно користуватися невербальними засобами спілкування, самостійно здійснювати діяльність для забезпечення власних потреб спілкування іноземною мовою.

Одним із головних завдань старшої школи є спрямування навчально-виховного процесу на формування здатності учнів до самостійної діяльності. А мета організації самостійної роботи учнів з іноземної мови — навчити старшокласників усвідомлено й самостійно працювати з навчальним матеріалом, закласти основи самоорганізації та самовиховання, розвинути потребу в поглибленні своїх знань із предмета. Самостійна робота інтегрує різні види індивідуальної, парної, групової і колективної навчальної діяльності, які здійснюються без безпосередньої участі вчителя або під його керівництвом, і покликані створювати й розвивати організаційні, інформаційні, пізнавальні та комунікативні вміння учнів, сформованість яких забезпечить просування школярів у засвоєнні іноземної мови в єдності з оволодінням технологією самостійної діяльності.

Самостійну роботу доцільно виконувати: у класі/кабінеті; у комп'ютерному класі; у приміщенні, де є можливість переглянути відеофільм іноземною мовою, прослухати текст в аудіозапису

(наприклад, шкільна медіатека); у приміщенні, де є необхідна довідкова література і дидактичні посібники (наприклад, шкільна бібліотека); удома.

Для організації самостійної роботи на уроках іноземної мови бажано враховувати: 1. Ставлення учнів до предмета «Іноземна мова». 2. Рівень складності навчального матеріалу. 3. Співвідношення обсягу завдання для самостійної роботи із загальним навантаженням учнів з інших предметів у відповідний період часу. 4. Рівень працездатності і стан здоров'я учнів, щоб уникати перенавантаження.

Організація самостійної діяльності старшокласників на уроках іноземної мови вимагає великої попередньої роботи, яка передбачає: а) формування навичок і вмінь роботи з підручником, робочим зошитом, книгою для читання, довідниками (граматичними, країнознавчими), різними видами словників, спеціальними пам'ятками, мультимедійними засобами; б) розвиток в учнів навичок раціонального виконання домашніх завдань, навичок планування своєї навчальної діяльності; в) інструктування учнів про порядок виконання завдань для самостійної роботи і складання звіту про їх виконання; г) визначення прийомів надання оперативної допомоги учням під час самостійної роботи; д) оперативний контроль за ходом самостійної роботи і виявлення труднощів, типових помилок; е) заохочення, стимулювання учнів для успішного самостійного виконання завдання.

Значна роль в організації самостійної роботи належить підручнику. Роботу з ним доцільно проводити в такий спосіб, щоб учні свідомо і самостійно здобували знання, а не просто прочитували та переказували зміст пропонованих текстів. Варто здійснювати її за чітко продуманою системою навчальних завдань: пошук у тексті відповідей на заздалегідь поставлені запитання; порівняння й зіставлення певних фактів, про які йдеться в тексті; аргументація правил, на основі яких виконуються пропоновані вправи; заповнення різноманітних таблиць, формулярів за матеріалом підручника; читання текстів і позначення в них тієї інформації, яка для них нова або яку вони вже отримали під час вивчення інших предметів.

Важливою є робота з текстами для домашнього читання, оскільки вони більші за обсягом і можуть містити певну кількість незнайомих слів. Але таку діяльність варто обов'язково здійснювати, оскільки під час читання відбувається внутрішнє проговорювання, що сприяє розвитку усного мовлення. Читання також сприяє вдосконаленню писемного мовлення, оскільки

ки під час читання учні запам'ятовують правопис багатьох слів (звичайно, це більшою мірою стосується тих, у кого більше розвинена зорова пам'ять). Мета самостійної роботи з текстами для домашнього читання не повинна зводитися до запам'ятовування певних слів і переказу змісту прочитаного. Учні вибирають із них те, що потрібно для виконання завдання, поставленого відповідно до теми тексту. Таку роботу доцільно супроводжувати розгорнутою бесідою за її результатом й узагальненням учителя. Цього можна досягти за допомогою вправ, які зазвичай подаються в кінці тексту і виконуються учнями самостійно вдома.

Важливо також організувати роботу з довідниковими матеріалами, які містяться у підручнику (до них належать граматичний довідник, країнознавчий коментар, двомовний словник, список неправильних дієслів тощо). Вони спеціально дібрані, препаровані відповідно до чинної навчальної програми і співвіднесені з віковими особливостями учнів та їхнім досвідом вивчення іноземної мови.

Самостійна робота з різноманітними джерелами здобування знань включає і роботу з різного виду дидактичними матеріалами: комплектами тематичних картинок, граматичних таблиць, картками з різними вправами, модулями, створеними вчителем для навчання лексики або граматики. На це має активно спрямовуватися діяльність учнів 10–11-х класів.

Великим потенціалом володіють парна і групова форми самостійної роботи, зокрема проектна діяльність. Організувати їх можна, використовуючи груповий метод навчання або навчання в співробітництві, головна ідея якого — вчитися разом, а не просто робити щось разом. Кожен несе відповідальність за успіх усієї групи. Існує безліч прийомів або способів навчання у співробітництві, котре доцільно використовувати в роботі з учнями 10–11-х класів.

Сучасною формою організації самостійної роботи, особливо з учнями старших класів, є використання інтернет-сервісу веб-квест. В Інтернеті існує безліч готових веб-квестів, які вчителю доцільно лише адаптувати для наявних умов навчання. Веб-квест пропонується виконувати після закінчення вивчення певної теми. Він позитивно впливає на розвиток навичок переглядового й ознайомлювального читання, тому що під час роботи з ним учні переглядатимуть низку веб-сайтів, сприйматимуть певну кількість іншомовної автентичної інформації і вибиратимуть з неї лише найнеобхіднішу для їх творчого проекту.

Наприклад, під час вивчення теми «Країна, мова якої вивчається», можна провести веб-квест «Подорож до...» як завершаль-

ний урок з теми. Для веб-квесту пропонується обрати три міста країни, мова якої вивчається, і використати низку сайтів, що містять туристичну інформацію про ці міста. Заздалегідь підготувати роздаткові матеріали для роботи з веб-квестом, потім зробити презентацію Power Point з докладним описом етапів веб-квесту і завдань до них. Доцільно визначити, хто з учнів в якій групі буде працювати, намагаючись зробити так, щоб в кожній з них була приблизно однакова кількість учнів із сильним і слабшим рівнем навченості. Запропонувати кожній групі, користуючись веб-сайтами, спланувати подорож до... на 4 дні. Умовно визначити певну кількість грошей для кожного. Група має вирішити, де зупиниться, які екскурсії відвідає, де буде харчуватися і що робитиме у вільний час. Школярі мають заповнити табличку-план поїздки. Підсумком роботи учнів буде презентація Power Point, у якій вони продемонструють свій план поїздки. Під час демонстрації презентацій інші групи мають активно слухати, заповнюючи спеціальну підготовлену таблицю. Підсумком роботи буде самооцінка (як працювала група, як працював я сам) і обговорення (думка про презентацію своєї та інших груп, чи сподобалася в цілому, чи легко спланувати поїздку з друзями тощо).

Як завжди, дидактично доцільними для використання є індивідуальна, парна та групова форми самостійної роботи. Вчителі повинні надавати більше можливостей учням проявляти свою активність, самостійність. Наприклад, широко застосовувати обговорення будь-яких проблем у парах, малих групах. Ідеться саме про обговорення, а не про складання діалогу. Головне завдання вчителя — навчити учнів під час обговорення використовувати іноземну мову, не переходити на рідну мову.

Важливу роль у становленні самостійності учнів відіграють самоконтроль і самокорекція. Для розвитку самоконтролю та самокорекції на уроках варто надавати учням можливість перевірити свою роботу, звірити зі зразком. Унаслідок чого постає проблема помилок, оскільки під час вивчення іноземної мови вони природні й неминучі. Варто надати учням можливість самостійно виправляти помилки, тоді вони будуть не гальмуючим, а розвивальним чинником у процесі навчання. Розвитку вмінь самоконтролю сприяє взаємоконтроль, який доцільно застосовувати на уроках, наприклад, у парах, коли учні перевіряють одне в одного домашнє завдання, результати самостійної роботи.

У цілому розвиток навичок самостійної роботи є одним із пріоритетних завдань в роботі сучасного вчителя іноземної мови із старшокласниками. Вимагаючи від учнів самостійності, учите-

лю варто поставити собі запитання, а чи навчив він цього своїх учнів.

Отже, окреслені ознаки компетентнісного підходу визначають напрями розвитку змісту навчання іноземних мов учнів 10–11-х класів. Переконливим показником доцільності такого змісту є здатність учнів цілісно поєднувати здобуті знання, сформовані вміння й навички, набутий навчальний досвід, світоглядні цінності та переконання з активною творчою самостійною пошуково-дослідницькою діяльністю у процесі добору і використання мовних засобів та інформаційного змісту для продукування усних і писемних висловлювань, а також для ідентифікації чужих висловлювань під час їх сприймання. На сьогодні це одне з пріоритетних завдань сучасної середньої школи, яка покликана навчити учнів усвідомлено окреслювати для себе проміжні та кінцеві цілі щодо оволодіння різними аспектами мови, визначати якість очікуваного мовленнєвого продукту, оцінювати наявні навчальні матеріали, необхідні для реалізації власних комунікативних намірів, добирати раціональні способи і форми оволодіння освітнім змістом згідно зі своїми можливостями та потребами. Ідеться про розвиток в учнів рефлексивних здібностей, зокрема, оцінювати власні якості як міжкультурної особистості та як суб'єкта навчальної діяльності, що передбачає засвоєння не тільки певного іншомовного досвіду, а й стратегій, що давали б змогу старшокласникам успішно (ефективно й раціонально) його набувати і коригувати відповідно до потреб своєї життєдіяльності. Ці здібності різнобічно корелюються з креативністю як особливою особистісною характеристикою, якій мають бути притаманні такі якості:

- уміння успішно реалізовувати творчі комунікативні завдання, яким не властиві раніше запрограмовані способи виконання;
- володіння не тільки певним обсягом навчального матеріалу відповідно до вимог чинної програми, а й способами діяльності, що забезпечують успішність освіти;
- уміння виробляти свої способи творчої навчально-пізнавальної діяльності відповідно до індивідуальних можливостей, усвідомлено створювати власну траєкторію навчання;
- здібність до трансформації, модифікації, експериментування з метою вдосконалення як змістового, так і процесуального складників своєї навчальної роботи;
- відсутність побоювань припуститися помилок у процесі оволодіння іншомовною комунікативною діяльністю, що часто, як

засвідчує практика, виявляється психологічною перешкодою для участі у спілкуванні;

- володіння емпатією як готовністю до спілкування із представниками інших культур, толерантне ставлення до них, до їхнього життєвого досвіду та до умов, у яких відбувається комунікація;
- уміння використовувати невербальні засоби спілкування з метою досягнення очікуваних результатів;
- здібність формувати в собі відчуття здогадки, антиципації, синонімії тощо і вміння раціонально користуватися ними за потреби;
- здібність самостійно створювати мовленнєвий продукт як в усній, так і в письмовій формі, що відповідав би параметрам, які до нього визначаються за тематикою, обсягом, структурою, змістом, мовним наповненням;
- здібність творчо й успішно взаємодіяти з іншими суб'єктами навчального процесу, толерантно до них ставитися, відчувати власну відповідальність за результати колективної діяльності;
- бути вмотивованою та зацікавленою особистістю у виконанні навчальних комунікативних завдань, проявляти активність під час вербальної взаємодії, відповідати за рівень власного розвитку, власної освіти і власного виховання;
- здібність до рефлексії щодо об'єктивного самооцінювання своїх навчальних здібностей і вміння коригувати їх відповідно до визначеного рівня та комунікативних потреб.

Саме ці характеристики окреслюють базовий рівень іншомовної комунікативної компетентності сучасних старшокласників. Вони різнобічно корелюються з компетентнісною, комунікативною та діяльнісною тенденціями розвитку вітчизняної шкільної іншомовної освіти та визначають основні параметри міжкультурної особистості випускника школи. Звісно, що цей рівень буде вдосконалюватися та збагачуватися іншими характеристиками, які стануть актуальними та затребуваними відповідно до життєвих потреб випускників навчальних закладів загальної середньої освіти.

Пояснювальна записка

Цілі навчання у старшій школі

Навчання іноземної мови у старшій школі здійснюється на базовому загальноосвітньому та поглибленому профільному рівнях відповідно до визначеного навчального плану та спеціальних навчальних програм.

Базовий загальноосвітній рівень передбачає оволодіння учнями іншомовним досвідом, який забезпечує сформованість у них іншомовної комунікативної компетентності на рівні незалежного користувача.

Мета навчання у профільних класах полягає у формуванні в учнів іншомовної комунікативної компетентності у межах сфер і тем, окреслених навчальною програмою для кожного профілю. Профільне навчання відбувається відповідно до цілей та змісту обраних учнями курсів за вибором і передбачає поглиблене та професійно зорієнтоване оволодіння мовою.

Навчання іноземної мови у профільній школі не розглядається як автономний процес, а відбувається відповідно до навчального та іншомовного досвіду, набутого учнями в початковій та основній школі, з урахуванням вікових можливостей та комунікативних потреб старшокласників.

Завдання іноземних мов у реалізації цілей навчання у старшій школі

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на основі взаємопов'язаного оволодіння іноземною мовою і культурою народу, що нею спілкується. Такий підхід зумовлює формування готовності учнів до іншомовної міжкультурної комунікації у межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою. На кінець 11-го класу учні загальноосвітнього навчального закладу, які вивчають першу іноземну мову, досягають рівня B1, учні спеціалізованої школи з поглибленим вивченням іноземної мови – рівня B2, а ті, хто оволодіває другою іноземною мовою, – рівня A2+. Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень у кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються із Загальноєвропейськими Рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання.

Завдання полягає у формуванні вмінь:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою;
- використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов..

Функції іноземних мов у реалізації цілей навчання

У процесі навчання іншомовного спілкування комплексно реалізуються освітня, вивозна і розвивальна функції.

Освітня функція спрямована на:

- усвідомлення учнями значення іноземної мови для життя у мультилінгвальному та полікультурному світовому просторі;
- оволодіння знаннями про культуру, історію, реалії та традиції країни виучуваної мови;
- залучення учнів до діалогу культур (рідної та іноземної);

- розуміння власних індивідуальних особливостей як психофізіологічних засад для оволодіння іноземною мовою;
- усвідомлення значень мовних явищ, іншої системи понять, за допомогою якої сприймається дійсність;
- формування вміння використовувати в разі потреби різноманітні стратегії для задоволення власних іншомовних комунікативних намірів (працювати з підручником, словником, довідковою літературою, мультимедійними засобами тощо).
Виховна функція сприяє:
- формуванню в учнів позитивного ставлення до іноземної мови як засобу спілкування, поваги до народу, носія цієї мови, толерантного ставлення до його культури, звичаїв і способу життя;
- розвитку культури спілкування, прийнятої в сучасному цивілізованому суспільстві;
- емоційно-ціннісному ставленню до всього, що нас оточує;
- розумінню важливості оволодіння іноземною мовою і потреби користуватися нею як засобом спілкування.
Розвивальна функція сприяє розвитку в учнів:
- мовних, інтелектуальних і пізнавальних здібностей;
- готовності брати участь в іншомовному спілкуванні;
- потреби подальшого самовдосконалення у сфері використання іноземної мови;
- здатності переносити знання й уміння у нову ситуацію шляхом виконання проблемно-пошукової діяльності.

Компетентнісний потенціал галузі «Іноземні мови»

Провідним засобом реалізації зазначених цілей є компетентнісний підхід до організації навчання у загальноосвітній школі на основі ключових компетентностей як результату навчання.

	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною у разі відмінності) мовами	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати українознавчий компонент в усіх видах мовленнєвої діяльності; • засобами іноземної мови популяризувати Україну, українську мову, культуру, традиції, критично оцінювати їх. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • гордість за Україну, її мову та культуру; • розуміння потреби популяризувати Україну у світі засобами іноземних мов; • усвідомлення того, що, вивчаючи іноземну мову, ми збагачуємо рідну; • готовність до міжкультурного діалогу.
2	Спілкування іноземними мовами	Реалізується через предметні компетентності.
3	Математична компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> • розв'язувати комунікативні та навчальні проблеми, застосовуючи логіко-математичний інтелект; • логічно обґрунтовувати висловлену думку; • використовувати математичні методи (графіки, схеми) для виконання комунікативних завдань. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> • готовність до пошуку різноманітних способів розв'язання комунікативних і навчальних проблем.

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> описувати іноземною мовою природні явища, технології, аналізувати та оцінювати їх роль у життєдіяльності людини. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> інтерес до природи та почуття відповідальності за її збереження; розуміння глобальності екологічних проблем і прагнення долучитися до їх розв'язання за допомогою іноземної мови.
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> вивчати іноземну мову з використанням спеціальних програмних засобів, ігор, соціальних мереж; створювати інформаційні об'єкти іноземними мовами; спілкуватися іноземною мовою з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ); застосовувати ІКТ для пошуку, обробки, аналізу та підготовки інформації відповідно до поставлених завдань. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> готовність дотримуватись авторських прав та мережевого етикету.
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> визначати комунікативні потреби та цілі під час вивчення іноземної мови; використовувати ефективні навчальні стратегії для вивчення мови відповідно до власного стилю навчання; самостійно працювати з підручником, шукати нову інформацію з різних джерел та критично оцінювати її; організувати свій час і навчальний простір; оцінювати власні навчальні досягнення. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> сміливість у спілкуванні іноземною мовою; подолання власних мовних бар'єрів; відповідальність за результати навчально-пізнавальної діяльності; наполегливість; внутрішня мотивація та впевненість в успіху.
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ініціювати усну, писемну, зокрема онлайн взаємодію іноземною мовою для розв'язання конкретної життєвої проблеми; генерувати нові ідеї, переконувати в їх доцільності та об'єднувати однодумців задля втілення цих ідей у життя; презентувати себе і створювати тексти (усно і письмово) іноземною мовою, які сприятимуть майбутній кар'єрі. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> дотримання етичної поведінки під час розв'язання життєвих проблем; комунікабельність та ініціативність; ставлення до викликів як до нових можливостей; відкритість до інновацій; креативність.

8	Соціальна та громадянська компетентності	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● формулювати власну позицію; ● співпрацювати з іншими для досягнення визначеного результату, спілкуючись іноземною мовою; ● розв'язувати конфлікти у комунікативних ситуаціях; ● переконувати, аргументувати, досягати взаєморозуміння/ компромісу у ситуаціях міжкультурного спілкування; ● переконувати засобами іноземної мови у важливості дотримання прав людини; ● критично оцінювати інформацію з різних іншомовних джерел. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● толерантність у спілкуванні з іншими; ● проактивність у утвердженні демократичних цінностей; ● усвідомлення необхідності володіння іноземними мовами для підвищення власного добробуту;
9	Обізнаність та самовираження у сфері культури	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● висловлювати іноземною мовою власні почуття, переживання і судження щодо творів мистецтва; ● порівнювати та оцінювати мистецькі твори та культурні традиції різних народів. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● усвідомлення цінності культури для людини і суспільства; ● повага до багатства і розмаїття культур.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● розвивати екологічне мислення під час опрацювання тем, текстів, новин, комунікативних ситуацій, аудіо- та відеоматеріалів; ● розробляти, презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля; ● пропагувати здоровий спосіб життя засобами іноземної мови. <p>Ставлення:</p> <ul style="list-style-type: none"> ● сприймання природи як цілісної системи; ● готовність обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища; ● відповідальне ставлення до власного здоров'я та безпеки

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здорове життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися паралельно засобами усіх навчальних предметів і є метапредметними. Виокремлення в навчальних програмах таких інтегрованих змістових ліній, як «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння з різних предметів у реальних життєвих ситуаціях. Інтегровані змістові лінії реалізуються під час вивчення іноземної мови у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням предмета, у загальноосвітніх навчальних закладах, а також під час вивчення другої іноземної мови. Види діяльності та уміння, зазначені у змістових лініях, добираються відповідно до комунікативної потреби, тематики ситуативного спілкування, вікових особливостей та рівня підготовленості учнів.

Інтегровані змістові лінії та орієнтовні способи їх реалізації

Змістова лінія «Екологічна безпека та сталий розвиток» спрямована на формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- сприймання природи як цілісної системи;

- взаємозв'язок людини з навколишнім середовищем та її залежність від природних ресурсів;
- готовність обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища на рівні свого регіону, держави та на глобальному рівні;
- уміння презентувати та обґрунтовувати проекти, спрямовані на збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.

Реалізація змістової лінії «Громадянська відповідальність» сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, який розуміє принципи і механізми їх функціонування.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на уміння:

- давати обґрунтовану оцінку особливостям життєдіяльності в демократичному суспільстві, презентувати свою роль у його розвитку;
- висловлювати власну громадянську позицію та свої погляди щодо різноманітних соціальних проблем як у власній країні, так і у світовому просторі;
- дискутувати довкола питань про свою роль і місце у сучасному мультилінгвальному та полікультурному середовищі, обґрунтовуючи власні погляди конкретними прикладами із життя світової спільноти.

Вивчення питань, що належать до змістової лінії «Здоров'я і безпека», виховує учня як духовно, емоційно, соціально і фізично повноцінного члена суспільства, який здатний дотримуватися здорового способу життя і створювати безпечне життєве середовище.

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- уміння дискутувати довкола питань здоров'я людини;
- усвідомлення впливу шкідливих звичок на здоров'я людини;
- дотримання правил дорожнього руху, правил поведінки на воді та в інших місцях.

Змістова лінія «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямована на розвиток кращого розуміння молодим поколінням українців практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).

Засобами іноземних мов учнів орієнтують на:

- уміння обговорювати окремі питання економічної та господарської діяльності, а також своєї ролі у сучасному технологічному середовищі;
- уміння розповідати про перспективи власного професійного вибору;
- готовність до прояву своєї обізнаності та власного ставлення до фінансових можливостей сучасних професій;
- уміння пояснювати особливості ощадливості та грамотного розподілу фінансів/грошей.

Тема	Змістова лінія			
	Екологічна безпека та сталий розвиток	Громадянська відповідальність	Здоров'я і безпека	Підприємливість та фінансова грамотність
Я, моя родина, мої друзі	Дискутує щодо якості та цінності життя.	Обговорює систему цінностей сучасної родини.	Демонструє розуміння основ ефективного спілкування.	Усвідомлює необхідність бути заощадливим та використовувати технології для покращення добробуту родини.
	Пояснює необхідність гуманного ставлення до тварин.	Усвідомлює права людини, важливість толерантного ставлення до поглядів і переконань з урахуванням інтересів і потреб інших.	Усвідомлює різні стилі розв'язання конфліктів, адекватно поводить себе у конфліктних ситуаціях.	Аналізує та оцінює приклади доброчинності з власного досвіду.
		Визначає життєві уміння, необхідні для удосконалення характеру.	Аналізує вплив конфліктної поведінки на здоров'я.	
		Демонструє розуміння прав та обов'язків молоді.	Толерантно спілкується з однолітками і дорослими, у разі необхідності виступає у ролі посередника та пропонує цивілізовані шляхи вирішення конфлікту.	
Спорт і дозвілля			Сприймає основні переваги здорового способу життя.	Усвідомлює обмеженість ресурсів родини для задоволення власних потреб.
	Презентує та обґрунтовує власні проекти щодо збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.	Обговорює участь у клубах за інтересами.	Обґрунтовує доцільність вибіркового використання Інтернет ресурсів з огляду на фізичне та психічне здоров'я людини.	Співвідносить власні культурні потреби з можливостями сімейного бюджету.

		Критично оцінює роль медіа у житті громадянської спільноти.	Дає поради щодо техніки безпеки під час масових культурних заходів.	
Харчування	Оцінює переваги органічних продуктів.		Висловлює власні судження щодо значення якісних продуктів харчування для здоров'я людини.	Обґрунтовує корисність раціонального харчування.
	Аналізує та складає харчовий раціон відповідно до енергетичних затрат власного організму.		Висловлює власні судження щодо пріоритетів у харчуванні для нормального розвитку і збереження здоров'я.	Обґрунтовує корисність раціонального харчування і підтверджує це відповідними прикладами.
Природа і погода	Усвідомлює причинно-наслідкові зв'язки у взаємодії людини, суспільства і природи.		Демонструє розуміння впливу екологічних чинників на здоров'я людини.	Демонструє розуміння необхідності використання енергозберіжувальних технологій.
	Аргументує необхідність відповідального ставлення до довкілля.			
Живопис. Мистецтво		Висловлює власні почуття та емоції, викликані творами мистецтва.	Дискутує довкола питання впливу мистецтва на емоційний стан людини.	
	Презентує та обґрунтовує мистецькі проекти щодо збереження довкілля та забезпечення його сталого розвитку.		Дискутує щодо впливу мистецтва на емоційний стан людини.	Співвідносить можливість відвідування мистецьких заходів із власною фінансовою спроможністю.
Наука і технічний прогрес. Природа і довкілля	Обговорює важливість сучасних засобів комунікації та комп'ютерних технологій для розв'язання екологічних проблем.		Дискутує довкола питання впливу сучасних засобів комунікації та комп'ютерних технологій на здоров'я людини.	Демонструє розуміння ролі сучасних засобів комунікації та комп'ютерних технологій у розвитку грошових відносин.

	Аналізує вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля.		Оцінює позитивні та негативні наслідки певних винаходів для здоров'я людини.	Аналізує та оцінює шляхи фінансування (наприклад, гранти) розвитку науки і техніки.
Подорож	Аналізує переваги та недоліки різних видів та форм туризму з огляду на їх вплив на довкілля.	Демонструє розуміння цінності культурного розмаїття та потреби жити разом у мирі.	Аргументує необхідність дотримання правил безпеки під час подорожі.	Прогнозує обсяг фінансових витрат під час подорожі.
Шкільне життя		Аналізує стосунки з однолітками.	Розуміє важливість принципів рівноправного спілкування.	
		Обговорює та порівнює способи протидії агресії та насиллю у підлітковому середовищі в Україні та в країнах виучуваної мови.	Усвідомлює ризики перебування у деструктивних неформальних групах.	
		Демонструє обізнаність з міжнародними освітніми програмами.	Оцінює та обирає ефективний спосіб підготовки до випускних іспитів з точки зору розумового навантаження.	Обговорює та оцінює фінансові перспективи на майбутнє навчання.
Робота і професії		Оцінює свої здібності та можливості на шляху до мети.	Дискутує навколо важливості емоційного комфорту в майбутній професії.	Обговорює матеріальні критерії та мотиви для вибору професії.
		Усвідомлює важливість «розумних» цілей, які є конкретними, вимірюваними, досяжними, доречними і визначеними у часі).		Обґрунтовує підприємницьку компетентність, керування власним життям та кар'єрою.
	Аналізує власні бажання та потреби у контексті вибору майбутньої професії.	Визначає свої пріоритети та обґрунтовує план дій щодо можливості досягнення успіху у професії.		Оцінює фінансові можливості сучасних професій.

Україна в світі		Усвідомлює роль України у міжнародних організаціях.		Демонструє розуміння важливості благодійної діяльності.
		Висловлює власну громадянську позицію щодо соціальних викликів.		

**Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів
(Комунікативна компетентність)**

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння	Рівні та дескриптори володіння іноземною мовою на кінець 11-го класу відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання		
		Іноземна мова у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням	Іноземна мова у загальноосвітніх навчальних закладах	Іноземна мова як друга у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах
		B2	B1	A2+
Рецептивні	Сприймання на слух	Розуміє основну думку складних за змістом та структурою висловлень на конкретні та абстрактні теми, зокрема на ті, які відповідають обраному профілю, якщо мовлення нормативне. Стежить за поширеним висловленням і складною аргументацією в дискусії за умови, що тема досить знайома, а напрям дискусії позначено чіткими маркерами.	Розуміє основний зміст чіткого нормативного мовлення, зокрема короткі розповіді на знайомі теми, що регулярно зустрічаються у школі, на дозвіллі тощо.	Розуміє достатньо, щоб задовольнити конкретні потреби, за умови чіткого й повільного мовлення.
	Зорове сприймання	Читає з великою мірою незалежності, пристосовуючи стиль і швидкість читання до різних типів текстів та цілей, вибірково використовуючи відповідні довідкові матеріали. Володіє великим активним словниковим запасом, але може мати певні труднощі щодо розуміння рідко вживаних ідіом.	Читає із задовільним рівнем розуміння прості тексти, в яких викладено факти, що стосуються його/її сфери інтересів.	Розуміє короткі прості тексти на знайомі теми конкретного типу, побудовані на основі широковживаного мовного матеріалу, пов'язаного з побутом і навчанням.

Інтеракційні	Усна взаємодія	Спілкується досить вільно і спонтанно, що уможлиблює безпроблемну регулярну взаємодію і тривалі відносини з досвідченими користувачами вивченої мови. Наголошує на особистій значущості подій та досвіду, чітко пояснює й обґрунтовує власні переконання, наводячи відповідні аргументи.	Використовує широкий діапазон простих мовленнєвих засобів у більшості ситуацій, які виникають під час подорожі чи перебування в країні вивченої мови. Без підготовки вступає в розмову довкола тем, які стосуються особистих інтересів, або тих, які пов'язані з повсякденним життям (наприклад, сім'я, хобі, навчання, подорож, останні новини тощо).	Спілкується досить легко в реальних та умовних комунікативних ситуаціях, якщо співрозмовник допоможе в разі необхідності. Веде прості повсякденні розмови без надмірних зусиль; ставить запитання і відповідає на них, обмінюється думками та інформацією на близькій/знайомій темі у передбачуваних повсякденних ситуаціях.
	Писемна взаємодія	Повідомляє новини та викладає власну думку у письмовій формі, зіставляючи її з думками інших людей.	Пише особисті листи й записки з запитом або наданням простої актуальної інформації, пояснюючи те, що вважає важливим.	Пише особисті листи й записки, пов'язані зі сферою нагальних потреб.
	Онлайн взаємодія	Співпрацює онлайн у групі задля виконання завдання, висуваючи та аргументуючи пропозиції, запитуючи роз'яснення та залагоджуючи можливі непорозуміння; ефективно пов'язує власні дописи з тими, що передували їм у гілці, якщо модератор допомагає вести дискусію.	Здійснює онлайн обмін інформацією, який потребує простих пояснень на знайомі теми за умови доступу до онлайн інструментів. Розміщує в мережі Інтернет дописи про події, почуття, власний досвід. Коментує дописи інших кореспондентів.	Спілкується онлайн на побутові теми, використовуючи мовні кліше. Розміщує в мережі Інтернет короткі описові дописи про повсякденну діяльність та почуття. Обмінюється простими коментарями з іншими дописувачами.
Продуктивні	Усне продукування	Чітко та докладно описує і презентує широкий спектр тем, які належать до кола інтересів, наводячи додаткові аргументи та відповідні приклади.	Досить вільно описує один із багатьох предметів, що належать до кола його/її інтересів, упорядковуючи свій опис у лінійну послідовність.	Описує або представляє людей, розпорядок дня, смаки та уподобання у вигляді короткого зв'язного висловлення, побудованого з простих фраз та речень.
	Писемне продукування	Пише чіткі детальні тексти на різні теми в межах своєї сфери інтересів, синтезуючи та оцінюючи інформацію з низки джерел.	Пише прості зв'язні тексти на різноманітні знайомі теми у межах своєї сфери інтересів, об'єднуючи низку окремих коротких елементів у лінійну послідовність.	Пише низку простих фраз і речень, з'єднуючи їх сполучниками «та/і/й», «але/проте», «тому, що» та ін..

Очікувана соціолінгвістична відповідність на кінець 11-го класу

Іноземна мова у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням	Іноземна мова у загальноосвітніх навчальних закладах	Іноземна мова як друга у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах
B2	B1	A2+
Підтримує відносини з досвідченими користувачами вивчуваної мови, не викликаючи мимоволі сміху чи роздратування та не вимагаючи від співрозмовників поводитися інакше, ніж вони це роблять з іншими досвідченими користувачами.	Виконує широкий спектр мовленнєвих функцій та реагує на них, використовуючи поширені засоби їх вираження в нейтральному реєстрі.	Виконує і реагує на основні мовленнєві функції, такі як запит, надання та обмін інформацією, а також вираження своїх поглядів і ставлень простими засобами.
Належним чином висловлює свої думки у різних ситуаціях, у формулюваннях уникає грубих помилок.	Усвідомлює основні правила ввічливості та діє у відповідності до них.	Спілкується просто, але ефективно, використовуючи загальноновживані вирази та дотримуючись загальноприйнятих норм комунікативної поведінки.
Пристає до свого мовлення, дещо модифікуючи його, до ситуацій, що вимагають використання формального і неформального стилю.	Усвідомлює і звертає увагу на найважливіші відмінності між звичаями, звичками, правилами поведіння, цінностями та ідеалами, характерними для власної спільноти та країни вивчуваної мови.	

Лінгвістична компетенція на кінець 11-го класу

Лінгвістичний діапазон	Іноземна мова у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням	Іноземна мова у загальноосвітніх навчальних закладах	Іноземна мова як друга у спеціалізованих школах з поглибленим вивченням та у загальноосвітніх навчальних закладах
	B2	B1	A2+
Загальний	Володіє достатнім лінгвістичним діапазоном для того, щоб чітко щось описувати, висловлювати свою точку зору й аргументувати її, використовуючи складні мовні конструкції та відверто не підшукуючи слова.	Володіє достатнім лінгвістичним діапазоном з достатнім лексичним запасом для висловлювання на такі теми, як сім'я, хобі та інтереси, подорож, останні новини. Обмеженість лексики може спричиняти вагання, нерішучість, повторення, а іноді й труднощі у формулюваннях.	Володіє базовим лінгвістичним діапазоном, який дозволяє вправлятися у повсякденних передбачуваних ситуаціях, хоча зміст висловлення може страждати через хезитаційні паузи для пошуку слів.

Лексичний	Має хороший словниковий запас для своєї сфери діяльності та для більшості загальних тем. Варіює формулювання, щоб уникати частих повторень, але лексичні прогалини все ще спричиняють паузи та зайву багатослівність. Досить систематично вживає слова у правильних словосполученнях у більшості контекстів. Розуміє та використовує спеціальну лексику зі своєї сфери діяльності, втім виявляє труднощі з термінологією, що виходить за її межі.	Має достатній словниковий запас для висловлювання з деякою нерішучістю на більшості повсякденних тем: сім'я, хобі та інтереси, навчання, подорож, останні новини.	Має достатній словниковий запас для ведення типової повсякденної бесіди у знайомих ситуаціях та на знайомі теми.
Граматичний	Демонструє відносно високий рівень граматичного контролю. Не припускається помилок, які призводять до непорозумінь. Добре володіє простими мовними структурами та деякими складними граматичними конструкціями, хоча часто вживає останні з деякими неточностями.	Вживає досить правильно поширені структури в передбачуваних ситуаціях.	Вживає прості структури правильно, але може допускати елементарні помилки. Зазвичай, те, що він/вона хоче сказати, є зрозумілим.
Фонологічний	Загалом використовує належну інтонацію, правильно ставить наголос і чітко артикулює звуки. На якість вимови впливають інші мови, якими він/вона володіє, проте це не заважає розумінню.	Вимова в цілому зрозуміла, інтонація та наголос апроксимовані як на рівні речення, так і на рівні слова.	Вимова в цілому досить зрозуміла, але співрозмовник може час від часу перепитувати.

Іноземні мови
у спеціалізованих школах із поглибленим
вивченням іноземних мов
10 – 11 класи

Англійська мова
Німецька мова
Французька мова
Іспанська мова

**Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу
(Комунікативна компетентність)**

Навчальна програма є рамковою, а відтак проміжні результати за класами визначають вчителі, орієнтуючись на кінцевий результат.

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння		Рівень та дескриптори володіння іноземною мовою на кінець 11-го класу відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання
			B2
Рецептивні	Сприймання на слух	В цілому	Розуміє основну думку складних за змістом та структурою висловлень на конкретні й абстрактні теми, зокрема на ті, які відповідають обраному профілю, якщо мовлення нормативне. Стежить за поширеним висловленням і складною аргументацією в дискусії за умови, що тема досить знайома, а напрям дискусії окреслено чіткими маркерами.
		Розуміння розмови між іншими людьми	Докладаючи певних зусиль, розуміє більшу частину сказаного іншими людьми, але може мати труднощі у спілкуванні з досвідченими користувачами виучуваної мови, якщо вони жодним чином не модифікують своє мовлення. Розуміє основні аргументи за чи проти певної ідеї, якщо мовлення учасників обговорення чітке й нормативне. Розуміє хронологічну послідовність тривалого неформального мовлення, наприклад, оповідання або історії.
		Слухання наживо	Розуміє складну аргументацію в доповіді/лекції, якщо мовлення чітке, а тема досить знайома. Відрізняє основну думку від недоречностей та відступів за умови нормативного мовлення. Визнає точку зору доповідача/лектора та відрізняє її від фактів, які викладаються.
	Слухання оголошень та інструкцій	Слухання оголошень та інструкцій	Розуміє оголошення та повідомлення на конкретні та абстрактні теми за умови нормативного мовлення у помірному темпі. Розуміє детальні інструкції на тому рівні, щоб їх успішно виконувати.
		Слухання радіо та аудіозаписів	Розуміє більшість документальних радіопрограм та інших записаних або ефірних аудіо матеріалів за умови нормативного мовлення; визначає настрій мовця та емоційне забарвлення висловлення.
	Аудіо-візуальне сприймання (телепрограми, фільми, відеозаписи)	Розуміє більшість теленовин і суспільно-політичних програм. Розуміє зміст більшості фільмів різного типу, інтерв'ю наживо, токшоу, вистав за умови нормативного мовлення.	

Рецептивні	Зорове сприймання	В цілому	Читає з великою мірою незалежності, пристосовуючи стиль і швидкість читання до різних типів текстів та цілей, вибірково використовуючи відповідні довідкові матеріали. Володіє широким активним словниковим запасом, але може мати певні труднощі з рідко вживаними ідіомами.
		Читання листів	Читає листи, пов'язані зі сферою особистих інтересів, і легко визначає основну думку. Розуміє зміст особистих електронних листів і дописів у соцмережах, навіть якщо вжито слова, які належать до нестандартного стилю.
		Читання для орієнтування	Швидко переглядає довгі та складні тексти, знаходячи потрібні деталі.
			Швидко визначає зміст і доречність новин, статей та доповідей на теми, пов'язані з обраним профілем, приймає рішення щодо необхідності їх детального опрацювання.
		Читання для інформації та аргументації	Розуміє статті та доповіді, пов'язані з сучасними проблемами, якщо автор має чітку позицію і точку зору. Розрізняє тексти, що надають фактичну інформацію, і ті, які ставлять мету в чомусь переконати читачів. Розпізнає різні структури у дискурсивних текстах: аргументи та контраргументи, причинно-наслідкові зв'язки, пропозиції щодо розв'язання проблем.
			Читання інструкцій
		Читання для задоволення	Читає для задоволення зі значною мірою незалежності, пристосовуючи стиль і темп читання до різних текстів (наприклад, журналів, простих романів, історичних книг, біографій, книг з описом подорожей, путівників, текстів пісень, поезій), вибірково використовуючи довідкові джерела. Читає тексти з чітким розповідним сюжетом, які написані простою мовою, якщо не існує обмежень у часі для користування словником.
Інтеракційні	Усна взаємодія	В цілому	Спілкується досить вільно і спонтанно, що уможлиблює безпроблемну регулярну взаємодію і тривалі відносини з досвідченими користувачами вивченої мови. Наголошує на особистій значущості подій та досвіду, чітко пояснює та обґрунтовує власні переконання, наводячи відповідні аргументи.
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	У деталях розуміє сказане навіть у шумному середовищі, за умови нормативного мовлення. Бере активну участь у бесіді на загальні теми навіть у шумному середовищі. Підтримує відносини з досвідченими користувачами вивченої мови, не викликаючи негативних емоцій та не вимагаючи від співрозмовників поводитися інакше, ніж вони поведуться з іншими досвідченими користувачами. Передає відтінки емоцій і наголошує на особистій значущості подій та досвіду.

Писемна взаємодія		<p>Бере активну участь у неформальній розмові на знайомій темі, коментує, чітко висловлює власну точку зору, оцінює альтернативні пропозиції, робить припущення та відповідає на припущення, які робить співрозмовник.</p> <p>Розуміє, доклавши незначних зусиль, більшість сказаного під час дискусії, але може мати певні труднощі, якщо вступає в дискусію з кількома досвідченими користувачами вивчаної мови, які жодним чином не модифікують своє мовлення.</p> <p>Висловлює та обґрунтовує власну думку під час дискусії, надаючи відповідні пояснення, аргументи, коментарі.</p>		
	Цілеспрямована співпраця	<p>Правильно розуміє детальні інструкції.</p> <p>Допомагає у процесі роботи, запрошуючи інших приєднатися, висловити свою думку і таке інше.</p> <p>Докладно описує проблему чи ситуацію, розмірковуючи про причини та наслідки, зважуючи переваги та недоліки різних підходів.</p>		
	Отримання товарів та послуг	<p>Повідомляє власні вимоги та ставить детальні запитання щодо комплексних послуг, наприклад, угоди про оренду.</p> <p>Пояснює проблему, що виникла, та домагається поступок від постачальника послуг.</p>		
	Обмін інформацією	Достовірно передає детальну інформацію.		
	В цілому	Повідомляє новини та викладає власну думку в письмовій формі, зіставляючи її з думками інших людей.		
	Листування	<p>Пише листи, передаючи відтінки емоцій, та наголошуючи на особистій значущості подій і досвіду; коментує новини й думки, висловлені співрозмовником.</p> <p>Правильно оформлює особисті та ділові листи відповідно до контексту.</p> <p>Пише офіційні електронні/традиційні листи: запрошення, подяки або вибачення, оформлюючи їх відповідно до усталених норм.</p> <p>Пише ділові листи по суті справи, оформлюючи їх відповідно до усталених норм.</p> <p>Отримує звичайним чи електронним листом необхідну інформацію, опрацьовує її та пересилає іншим людям.</p>		
		Записки, повідомлення	Приймає або залишає складні особисті або ділові повідомлення, за можливості попросити роз'яснення або удосконалення.	
		Онлайн взаємодія	В цілому	Співпрацює онлайн у групі задля виконання завдання, розробляючи та аргументуючи пропозиції, запитуючи роз'яснення та залагоджуючи можливі непорозуміння; ефективно пов'язує власні дописи з тими, що передували їм у гілці, якщо модератор допомагає вести дискусію.
			Онлайн спілкування та дискусія	Бере активну участь в онлайн дискусіях, висловлюючи власну точку зору та реагуючи на точки зору співрозмовників з тем, що викликають певний інтерес, за умови, що співрозмовник уникає нестандартних і складних формулювань та дає час на написання відповіді.

		<p>Здійснює онлайн обмін інформацією з кількома учасниками, ефективно пов'язує власні дописи з тими, що передували їм у гілці, якщо модератор допомагає вести дискусію.</p> <p>Розпізнає непорозуміння та розбіжності в думках, що виникають під час онлайн взаємодії, та може впоратися з ними, якщо співрозмовник бажає співпрацювати.</p>	
	Цілеспрямована онлайн співпраця	Працює онлайн спільно з іншими членами групи над проектом, дає/отримує інструкції, обґрунтовує пропозиції та просить роз'яснення задля виконання спільних завдань.	
Продуктивні	Усне продукування	В цілому	Чітко й докладно описує і презентує широкий спектр тем, що належать до кола інтересів, наводячи додаткові аргументи та відповідні приклади.
		Тривалий монолог: опис власного досвіду	<p>Дає чіткі, докладні описи широкого кола питань, пов'язаних зі сферою інтересів.</p> <p>Докладно описує значущість для себе певних подій та досвіду.</p>
		Тривалий монолог: надання інформації	<p>Достовірно передає детальну інформацію.</p> <p>Чітко й докладно описує порядок дій, які необхідно виконати.</p>
		Тривалий монолог: обґрунтування власної думки	<p>Чітко й докладно аргументує власну думку, підкріплюючи її додатковими деталями та доречними прикладами.</p> <p>Вибудовує ланцюг логічних аргументів.</p> <p>Пояснює певну точку зору щодо актуальних питань, представляючи переваги та недоліки різних варіантів.</p>
		Виступ перед аудиторією	<p>Робить чітку підготовлену презентацію, наводячи аргументи за та проти певної точки зору, пояснюючи переваги та недоліки різних варіантів.</p> <p>Дає відповідь досить впевнено і спонтанно на низку уточнюючих запитань, не напружуючи ні себе, ні слухачів.</p>
	Писемне продукування	В цілому	Пише чіткі детальні тексти на різні теми в межах своєї сфери інтересів, синтезуючи та оцінюючи інформацію з низки джерел.
		Творче письмо	<p>Пише чіткі, детальні описи на різноманітні теми, пов'язані зі сферою інтересів.</p> <p>Пише відгук на фільм, книгу або п'єсу.</p>
		Доповіді	<p>Пише есе або доповідь, де наводить аргументи за чи проти певної точки зору, пояснює переваги та недоліки різних варіантів.</p> <p>Синтезує інформацію та аргументи з низки джерел.</p>

Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів

Ці параметри стосуються лише оцінювання і не слугують основними орієнтирами у навчанні.

Уміння	Клас	
	10	11
Сприймання на слух (Аудіювання)	Обсяг прослуханого у запису матеріалу (у межах)	
	3-4 хв	3-4 хв
Зорове сприймання (Читання)	Обсяг одного тексту у словах (у межах)	
	350-400	400-450
Усна взаємодія (Діалог)	Висловлення кожного співрозмовника у репліках, правильно оформлених у мовному відношенні (у межах)	
	9	9
Усне продукування (Монолог)	Обсяг висловлення у реченнях (у межах)	
	12-13	13-14
Писемне продукування (Письмо)	Обсяг письмового повідомлення у словах (у межах)	
	150-180	180-200

Англійська мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • описувати ситуації та реалії життя, аналізувати їхні причини і наслідки • висловлювати власні припущення, прогнозувати ймовірність подій і наслідків • описувати події в їхній логічній послідовності, висловлюючи власну точку зору • обговорювати перспективи • давати поради, реагувати на поради інших • аргументувати свою точку зору • вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами взаємодопомога вирішення конфліктів
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та людини спортивні події/змагання здоров'я та спорт
Харчування	національні страви України та країн, мова яких вивчається смаки, уподобання здорова та корисна їжа шкідливі звички
Природа і погода	природні катаклізми та їх види вплив погоди на здоров'я та настрої захист природи
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї українські митці
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації вплив науки на розвиток суспільства технології

Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	заклади освіти освіта в Україні та за кордоном
Робота і професії	сучасні професії

Мовний інвентар – граматики

Категорія	Структура
Clause	Past Perfect with adverbial clauses of time first and second conditionals so ... that for results and consequences declarative sentence + so/therefore + declarative sentence
Modality	use(d) to/would + infinitive for past routines and habits
Phrasal Verb	phrasal and prepositional verbs: position of indirect object
Phrase	verbs taking gerund
Preposition	prepositions of reason and purpose: due to, owing to, so, because prepositions in time phrases, e.g.: before, for, since, till, until, by
Verb	Past Perfect Continuous Future Continuous Future Perfect Going to / will for predictions verb + '-ing' vs. 'to' infinitive

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування Дозвілля	<ul style="list-style-type: none"> • описувати життєві події, проблеми, власні досягнення тощо • висловлювати емоційне ставлення до ситуації або предмета обговорення • порівнювати (звичаї, традиції, стилі життя тощо) • обговорювати перспективи, давати поради, реагувати на поради інших • висловлювати й аргументувати власну точку зору • вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • підтримувати дискусію, розгортаючи її зміст, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовників або змінюючи тему розмови • висловлювати побажання • демонструвати зацікавленість у предметі розмови • підводити підсумки обговорення • завершувати розмову
Публічна	Мистецтво Наука і технічний прогрес Подорож Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	права та обов'язки молоді норми поведінки та спілкування толерантність, гуманність, благодійність ведення домашнього господарства
Харчування	їжа, напої й закуски корисна та шкідлива їжа пріоритети в харчуванні рецепти страв
Дозвілля	клуби за інтересами кіно, театр, телебачення, Інтернет улюблена вистава/фільм характеристика фільму/вистави/телепрограми фестивалі
Мистецтво	види та жанри мистецтва відвідування мистецьких закладів для самоосвіти емоції
Наука і технічний прогрес	галузі науки вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довілля розвиток науки і техніки в Україні та за кордоном обладнання та персонал
Подорож	подорож Україною та країнами виучуваної мови види туризму
Україна в світі	міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи законодавчі акти право норми етикету благодійна діяльність
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	стосунки з товаришами випускні іспити перспектива на майбутнє навчання міжнародні освітні програми
Робота і професії	профорієнтація престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjective	adjectives formed with suffixes/prefixes (overview) compound adjectives present/past participles as adjectives
Adverb	common linking words for chronological sequence advanced adverbials of time: beforehand, afterwards
Clause	defining vs. non-defining relative clauses overview of relative pronouns first, second and third conditional reported speech with changed tenses reporting verbs + that + complement clause
Determiner	overview of all quantifiers with countable/uncountable nouns
Modality	modals + passive
Verb	question tags (positive/negative, all tenses) prepositional vs. phrasal verbs (seperable/inseperable) overview of all tense forms (active/passive)

Німецька мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> описувати ситуації та реалії життя, аналізувати їхні причини і наслідки висловлювати власні припущення, прогнозувати ймовірність подій і наслідків описувати події в їхній логічній послідовності, висловлюючи власну точку зору обговорювати перспективи давати поради, реагувати на поради інших аргументувати свою точку зору вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами взаємодопомога вирішення конфліктів
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та людини спортивні події/змагання обладнання для спорту/дозвілля здоров'я та спорт
Харчування	національні страви України та країн, мова яких вивчається смаки, уподобання здорова та корисна їжа шкідливі звички
Природа і погода	природні катаклізми та їх види вплив погоди на здоров'я та настрої захист природи
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї українські митці
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації вплив науки на розвиток суспільства технології

Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	заклади освіти освіта в Україні та за кордоном
Робота і професії	сучасні професії

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjektiv	Adjektive auf -a, -er, -el
Pronomen	Demonstrativpronomen solcher, jener, derjenige
Satz	Bedingungssätze mit wenn Satzreihe mit entweder ... oder, nicht ... sondern Sätze mit haben/sein+zu+Infinitiv
Verb	Das Verb lassen Partizip I Plusquamperfekt (im Satzgefüge)

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування Дозвілля	<ul style="list-style-type: none"> • описувати життєві події, проблеми, власні досягнення тощо • висловлювати емоційне ставлення до ситуації або предмета обговорення • порівнювати (звичаї, традиції, стилі життя тощо) • обговорювати перспективи, давати поради, реагувати на поради інших • висловлювати й аргументувати власну точку зору • вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • підтримувати дискусію, розгортаючи її зміст, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовників або змінюючи тему розмови • висловлювати побажання • демонструвати зацікавленість у предметі розмови • підводити підсумки обговорення • завершувати розмову
Публічна	Мистецтво Наука і технічний прогрес Подорож Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	права та обов'язки молоді норми поведінки та спілкування толерантність, гуманність, благодійність ведення домашнього господарства
Харчування	їжа, напої й закуски корисна та шкідлива їжа пріоритети в харчуванні рецепти страв
Дозвілля	клуби за інтересами кіно, театр, телебачення, Інтернет улюблена вистава/фільм характеристика фільму/вистави/телепрограми фестивалі
Мистецтво	види та жанри мистецтва відвідування мистецьких закладів для самоосвіти емоції
Наука і технічний прогрес	галузі науки вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довілля розвиток науки і техніки в Україні та за кордоном обладнання та персонал
Подорож	подорож Україною та країнами виучуваної мови види туризму
Україна в світі	міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи законодавчі акти право норми етикету благодійна діяльність
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	стосунки з товаришами випускні іспити перспектива на майбутнє навчання міжнародні освітні програми
Робота і професії	профорієнтація престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматики

Категорія	Структура
Adjektiv	Systematisierung
Satz	Kausalsätze mit ob Konzessivsätze mit obwohl, deswegen, trotzdem Temporalsätze mit seit
Verb	Modalverbe im Perfekt und Plusquamperfekt Aktiv Indirekte Rede mit Modalverben Infinitiv Passiv Passiv mit Modalverben Konjunktiv I (indirekte Rede) Konjunktiv II von haben, sein, können, mögen Konditionalis I (würde+Infinitiv)

Французька мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> описувати ситуації та реалії життя, аналізувати їхні причини і наслідки висловлювати власні припущення, прогнозувати ймовірність подій і наслідків описувати події в їхній логічній послідовності, висловлюючи власну точку зору обговорювати перспективи давати поради, реагувати на поради інших аргументувати свою точку зору вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами взаємодопомога вирішення конфліктів
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та людини спортивні події/змагання здоров'я та спорт
Харчування	національні страви України та країн, мова яких вивчається смаки, уподобання здорова та корисна їжа шкідливі звички
Природа і погода	природні катаклізми та їх види вплив погоди на здоров'я та настрої захист природи
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї українські митці
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації вплив науки на розвиток суспільства технології

Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	заклади освіти освіта в Україні та за кордоном
Робота і професії	сучасні професії

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Phrase	Le discours rapporté au présent et au passé
Préposition	Les prépositions de temps et de lieu
Pronom	Les pronoms possessifs Les pronoms relatifs simples Les pronoms en et y
Verbe	Le futur simple L'imparfait opposé au passé composé Le plus-que-parfait La concordance des temps Le subjonctif présent Le conditionnel présent La négation sans + infinitif La double négation Les formes impersonnelles

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування Дозвілля	<ul style="list-style-type: none"> описувати життєві події, проблеми, власні досягнення тощо висловлювати своє емоційне ставлення до ситуації або предмета обговорення порівнювати (наприклад, звичаї, традиції, стилі життя тощо) обговорювати перспективи, давати поради, реагувати на поради інших висловлювати й аргументувати власну точку зору вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника підтримувати дискусію, розгортаючи її зміст, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовників або змінюючи тему розмови висловлювати побажання демонструвати зацікавленість у предметі розмови підводити підсумки обговорення завершувати розмову
Публічна	Мистецтво Наука і технічний прогрес Подорож Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	права та обов'язки молоді норми поведінки та спілкування толерантність, гуманність, благодійність ведення домашнього господарства
Харчування	їжа, напої й закуски корисна та шкідлива їжа пріоритети в харчуванні рецепти страв
Дозвілля	клуби за інтересами кіно, театр, телебачення, Інтернет улюблена вистава/фільм характеристика фільму/вистави/телепрограми фестивалі
Мистецтво	види та жанри мистецтва відвідування мистецьких закладів для самоосвіти емоції
Наука і технічний прогрес	галузі науки вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля розвиток науки і техніки в Україні та за кордоном обладнання та персонал
Подорож	подорож Україною та країнами виучуваної мови види туризму
Україна в світі	міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи законодавчі акти право норми етикету благодійна діяльність
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	стосунки з товаришами випускні іспити перспектива на майбутнє навчання міжнародні освітні програми
Робота і професії	профорієнтація престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjectif	Les adjectifs accompagnés de prépositions
Phrase	Les relations logiques : la cause, la conséquence, le but, l'opposition et la concession Le mise en relief
Pronom	Les pronoms compléments en et y (verbes à prepositions) Les pronoms relatifs composés Les doubles pronoms
Verbe	Les formes impersonnelles Le participe passé La concordance des temps Le passif L'infinitif passé Les verbes accompagnés de prépositions

Іспанська мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> описувати ситуації та реалії життя, аналізувати їхні причини і наслідки висловлювати власні припущення, прогнозувати ймовірність подій і наслідків описувати події в їхній логічній послідовності, висловлюючи власну точку зору обговорювати перспективи давати поради, реагувати на поради інших аргументувати свою точку зору вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами взаємодопомога вирішення конфліктів
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та людини спортивні події/змагання здоров'я та спорт
Харчування	національні страви України та країн, мова яких вивчається смаки, уподобання здорова та корисна їжа шкідливі звички
Природа і погода	природні катаклізми та їх види вплив погоди на здоров'я та настрої захист природи
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї українські митці
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації вплив науки на розвиток суспільства технології
Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята

Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	заклади освіти освіта в Україні та за кордоном
Робота і професії	сучасні професії

Мовний інвентар – граматики

Категорія	Структура
Adjetivo	El uso de los verbos ser y estar con adjetivos
Artículo	El neutro "lo" y su uso
Construcciones sintácticas fundamentales	Las oraciones causales, consecutivas, finales, concesivas.
Perífrasis verbales	Permanecer+Gerundio, acabar (tener)+Gerundio, venir+Gerundio, quedarse+Gerundio, llevar+Gerundio
Pronombre	Los impersonales (algo, alguien, quienquiera, cualquiera, alguno)
Verbo	Los verbos semicopulativos de cambio (ponerse, hacerse, volverse, quedarse). Presente de Subjuntivo (verbos irregulares). El Modo Subjuntivo en las oraciones simples (con ojalá). La concordancia de los tiempos en Modo Indicativo. El Condicional Simple. El complemento directo e indirecto.

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування Дозвілля	<ul style="list-style-type: none"> • описувати життєві події, проблеми, власні досягнення тощо • висловлювати емоційне ставлення до ситуації або предмета обговорення • порівнювати (звичаї, традиції, стилі життя тощо) • обговорювати перспективи, давати поради, реагувати на поради інших • висловлювати й аргументувати власну точку зору • вступати в дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • підтримувати дискусію, розгортаючи її зміст, уточнюючи, вносячи корективи у висловлення співрозмовників або змінюючи тему розмови • висловлювати побажання • демонструвати зацікавленість у предметі розмови • підводити підсумки обговорення • завершувати розмову
Публічна	Мистецтво Наука і технічний прогрес Подорож Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	права та обов'язки молоді норми поведінки та спілкування толерантність, гуманність, благодійність ведення домашнього господарства
Харчування	їжа, напої й закуски корисна та шкідлива їжа пріоритети в харчуванні рецепти страв
Дозвілля	клуби за інтересами кіно, театр, телебачення, Інтернет улюблена вистава/фільм характеристика фільму/вистави/телепрограми фестивалі
Мистецтво	види та жанри мистецтва відвідування мистецьких закладів для самоосвіти емоції
Наука і технічний прогрес	галузі науки вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довілля розвиток науки і техніки в Україні і за кордоном обладнання та персонал
Подорож	подорож Україною та країнами виучуваної мови види туризму
Україна в світі	міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи законодавчі акти право норми етикету благодійна діяльність
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	стосунки з товаришами випускні іспити перспектива на майбутнє навчання міжнародні освітні програми
Робота і професії	профорієнтація престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматики

Категорія	Структура
Adjetivo	De valoración y cantidad (tan, tanto)
Adverbio	De valoración y cantidad (tan, tanto), de duda Locuciones adverbiales de tiempo y de modo.
Construcciones sintácticas fundamentales	Las oraciones relativas
Oraciones subordinadas condicionales del II tipo	
Preposición	A, hacia, hasta
Pronombre	Los reflexivos
Verbo	Pretérito Imperfecto de Subjuntivo y su uso

Іноземні мови

у закладах загальної середньої освіти

10 – 11 класи

Англійська мова
Німецька мова
Французька мова
Іспанська мова

**Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу
(Комунікативна компетентність)**

Навчальна програма є рамковою, а відтак проміжні результати за класів визначають вчителі, орієнтуючись на кінцевий результат.

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння		Рівень та дескриптори володіння англійською мовою на кінець 11-го класу відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання
			B1
Рецептивні	Сприймання на слух	В цілому	Розуміє основний зміст чіткого нормативного мовлення, зокрема короткі розповіді на знайомі теми, які є типовими для шкільного життя та дозвілля.
		Розуміння розмови між іншими людьми	Стежить за основним змістом розгорнутої дискусії, якщо мовлення чітке й нормативне.
		Слухання наживо	Розуміє основний зміст простих коротких висловлень на знайомі теми, якщо мовлення чітке й нормативне.
			Розуміє просту презентацію або демонстрацію на знайомі теми, якщо її підкріплено засобами візуальної наочності (наприклад, слайди, роздаткові матеріали), розуміючи пояснення до них.
			Розуміє основний зміст простого висловлення однієї людини (наприклад, їда на екскурсії), якщо мовлення чітке й відносно повільне.
		Слухання оголошень та інструкцій	Розуміє просту технічну інформацію, зокрема інструкції до побутових приладів.
			Виконує детальні інструкції.
		Слухання радіо та аудіозаписів	Розуміє оголошення в аеропортах, на вокзалах, у літаках, автобусах і потягах, якщо мовлення чітке й нормативне, а сторонній шум мінімальний.
			Розуміє основний зміст випусків радіоночин і нескладний матеріал на знайомі теми, записаний на аудіоносій, якщо мовлення відносно чітке й повільне.
		Аудіо-візуальне сприймання (телепрограми, фільми, відеозаписи)	Розуміє основний зміст окремих деталей оповідань або розповідей (наприклад, розповідь про канікули), якщо мовлення чітке й повільне.
Розуміє зміст фільмів, якщо з відеоряду та вчинків героїв можна отримати уявлення про сюжет, а мовлення чітке й просте.			
		Розуміє основний зміст телепрограм на знайомі теми, якщо мовлення відносно повільне й чітке.	

Рецептивні	Зорове сприймання	В цілому	Читає із достатнім рівнем розуміння прості тексти, в яких викладено факти, що стосуються його/її сфери інтересів.
		Читання кореспонденції	Розуміє опис подій, почуттів та побажань в особистих листах, листівках на рівні, що дає змогу регулярно спілкуватися з другом/подругою.
			Розуміє прості особисті листи, листівки, зокрема електронні, та дописи в мережі Інтернет, у яких досить докладно розповідається про події та особистий досвід.
			Розуміє зміст стандартної офіційної кореспонденції та онлайн дописів зі сфери власних інтересів.
		Читання для орієнтування	Знаходить і розуміє релевантну інформацію в матеріалі, пов'язаному з повсякденним життям, такому як листи, брошури, короткі офіційні документи.
			Добирає важливу інформацію на упаковках про приготування їжі та вживання лікарських засобів.
			Визначає, чи стаття, доповідь, огляд відповідають визначеній темі.
			Розуміє важливу інформацію у простих, чітко структурованих рекламних оголошеннях у газетах та журналах, вони не перевантажені абрєвіатурами.
		Читання для отримання інформації та аргументування	Виокремлює основний зміст простих статей на знайомій темі.
			Розуміє більшість фактичної інформації на знайомій темі, з якою він/вона ймовірно стикається, якщо має достатньо часу для повторного читання.
			Розуміє основний зміст стислих описів в інформаційних дошках (наприклад, у музейних експозиціях та на виставках).
		Читання інструкцій	Розуміє чіткі, прості інструкції до приладів.
			Розуміє прості інструкції на упаковках (наприклад, інструкції щодо приготування їжі).
			Розуміє більшість коротких інструкцій з техніки безпеки (наприклад, інструкції у громадському транспорті або з використання електроприладів).
		Читання для задоволення	Розуміє докладний опис місць, подій, почуттів і планів у оповіданнях, путівниках і журнальних статтях, зміст яких побудований на часто вживаних у повсякденному спілкуванні мовних засобах.
Розуміє те, що викладено у щоденнику мандрівника, який здебільшого описує події, що відбуваються під час подорожі, власний досвід і відкриття.			
Розуміє фабулу оповідань, простих новел і коміксів з чіткою сюжетною лінією, регулярно користуючись словником, якщо мовні засоби належать до сфери повсякденного спілкування.			

Інтеракційні	Усна взаємодія	В цілому	Використовує широкий діапазон простих мовленнєвих засобів у більшості ситуацій, які виникають під час подорожі чи перебування у країні виучуваної мови. Без підготовки вступає у розмову на теми, що стосуються особистих інтересів або пов'язані з повсякденним життям (наприклад, сім'я, хобі, навчання, подорож, останні новини).
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	Розуміє чітко артикульоване мовлення під час звертання до нього/неї у простих повсякденних ситуаціях, хоча іноді змушений просити повторити певні слова та фрази.
			Вступає без підготовки в розмови на знайомі теми.
			Підтримує розмову або дискусію, окремі висловлення в яких іноді незрозумілі.
			Може сам висловити здивування, щастя, сум, цікавість та байдужість та реагує на аналогічні почуття, висловлені співрозмовником.
			Висловлює власні погляди й думки та запитує про погляди й думки співрозмовника, обговорюючи теми, що входять до сфери особистих інтересів.
			Доносить до співрозмовника свої думки й реакції щодо розв'язання певних проблем або практичних питань (наприклад, куди піти, що робити, як організувати захід, прогулянку, похід тощо).
			Ввічливо висловлює власні переконання, думки, згоду й незгоду.
	Цілеспрямована співпраця	Розуміє основний зміст сказаного; коли необхідно, може повторити частину сказаного співрозмовником, щоб пересвідчитись у взаєморозумінні.	
		Висловлює свої думки щодо можливого вирішення питання, наводячи короткі аргументи та пояснення.	
		Може попросити інших висловитися щодо подальших дій.	
	Отримання товарів та послуг	Орієнтується в більшості ситуацій, які можуть виникнути під час подорожі, а саме резервування готелю, заповнення анкети, замовлення страв тощо. Спілкується з відповідними службовцями.	
		Орієнтується в типових ситуаціях, або у таких, що незначною мірою виходять за межі стандартних, у магазинах, на пошті, у банках.	
		Просить пояснити різницю між двома або кількома аналогічними товарами у магазині, щоб вибрати один із них, у разі необхідності ставить уточнювальні запитання.	
	Обмін інформацією	Знаходить і передає просту фактичну інформацію.	
		Запитує, як дістатися певного місця, та розуміє детальні пояснення.	
Дає пораду щодо простих питань із сфери своєї компетентності.			

Інтеракційні	Писемна взаємодія	В цілому	Пише особисті листи й записки з запитом або наданням простої актуальної інформації, пояснюючи те, що вважає важливим.
		Листування	Пише особисті листи, досить докладно описує власний досвід, почуття та події.
			Пише прості листи та електронні повідомлення фактологічного характеру (наприклад, запитую інформацію, надає чи просить про підтвердження).
	Записки, повідомлення	Пише прості заявки з обмеженою кількістю уточнюючих деталей.	
		Пише записки, що передають нагальну інформацію друзям, працівникам сфери обслуговування, вчителям та іншим особам, з якими стикається в повсякденному житті, у доступній формі пояснюючи те, що вважає важливим.	
		Записує телефонні повідомлення, що складаються з кількох пунктів, якщо співрозмовник диктує їх чітко, з розумінням ставлячись до його/її рівня володіння мовою.	
Онлайн взаємодія	В цілому	Здійснює онлайн обмін інформацією, який потребує простих пояснень на знайомі теми за умови доступу до онлайн інструментів. Розміщує в мережі Інтернет дописи про події, почуття, досвід. Коментує дописи інших кореспондентів.	
	Онлайн спілкування та дискусія	Ініціює, підтримує та завершує прості онлайн дискусії на знайомі теми, хоча подекуди робить паузи під час спілкування в режимі реального часу.	
		Розміщує прості дописи на знайомі теми під час онлайн-дискусій, які стосуються сфери особистих інтересів, за можливості завчасно підготувати текст і використати онлайн інструменти (наприклад, словники) для заповнення прогалин у знанні мови та перевірки правильності написаного.	
		Розміщує дописи в мережі Інтернет про особистий досвід, почуття й події та докладно відповідає на коментарі, хоча іноді відчуває труднощі у формулюванні висловлень.	
Цілеспрямована онлайн співпраця	Співпрацює онлайн та здійснює обмін, який вимагає простого роз'яснення важливих деталей, зокрема реєструється на навчальний курс, екскурсію, захід, подає заявку на членство.		
	Взаємодіє онлайн з партнером або невеликою групою, яка працює над проектом, за наявності засобів візуалізації (зображення, статистичні дані, графіки), які ілюструють пов'язані з завданням поняття.		
	Виконує інструкції і ставить запитання або просить роз'яснення, щоб виконати спільне завдання онлайн.		

Продуктивні	Усне продукування	В цілому	Досить вільно описує один із багатьох предметів, що належать до кола його/її інтересів, упорядковуючи свій опис у лінійну послідовність.
		Тривалий монолог: опис власного досвіду	Описує, використовуючи прості мовні засоби, різноманітні знайомі предмети, що входять до сфери особистих інтересів.
			Досить вільно продукує у формі лінійної послідовності прості розповіді, історії або описи.
			Докладно розповідає про власний досвід, описує почуття та реакцію.
			Докладно передає зміст книги або фільму і повідомляє про свої ставлення та почуття.
		Описує події (реальні чи уявні), мрії, сподівання, амбіції.	
	Тривалий монолог: надання інформації	Подає просту фактологічну інформацію на знайомі теми (наприклад, визначає характер проблеми або розповідає, як дістатися певного місця), якщо може заздалегідь підготуватися.	
	Тривалий монолог: обґрунтування власної думки	Висловлює власну думку щодо питань, пов'язаних із повсякденним життям, використовуючи прості вирази.	
		Стисло аргументує та пояснює власні думки, плани, дії.	
	Виступ перед аудиторією	Схвалює чи не схвалює дії іншої особи та аргументує свою думку.	
		Робить достатньо чітку, коротку, підготовлену презентацію на знайому тему зі сфери своїх інтересів, досить чітко пояснює основні моменти.	
	Відповідає на уточнювальні запитання, але може попросити повторити, якщо темп мовлення був швидким.		
Писемне продукування	В цілому	Пише прості зв'язні тексти на різноманітні знайомі теми у межах своєї сфери інтересів, поєднуючи низку окремих коротких елементів у лінійну послідовність.	
	Творче письмо	Пише прості, детальні повідомлення на низку знайомих тем, що входять до сфери особистих інтересів.	
		Розповідає про свій досвід, описує почуття і реакції у формі простого зв'язного тексту.	
		Описує подію, недавню реальну чи уявну подорож.	
	Доповіді	Пише дуже короткі доповіді у стандартному спрощеному форматі, повідомляє поточну фактичну інформацію й аргументує свої дії.	
		Презентує тему у вигляді короткої доповіді чи плакату, використовуючи фотографії та короткі текстові блоки.	
Пише короткий, простий опис знайомого приладу чи продукту.			

Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів

Ці параметри стосуються лише оцінювання і не слугують основними орієнтирами у навчанні.

Уміння	Клас	
	10	11
Сприймання на слух (Аудіювання)	Обсяг прослуханого у запису матеріалу (у межах)	
	3-4 хв	3-4 хв
Зорове сприймання (Читання)	Обсяг одного тексту у словах (у межах)	
	250-300	300-350
Усна взаємодія (Діалог)	Висловлення кожного співрозмовника у репліках, правильно оформлених у мовному відношенні (у межах)	
	8	8
Усне продукування (Монолог)	Обсяг висловлення у реченнях (у межах)	
	10-11	11-12
Писемне продукування (Письмо)	Обсяг письмового повідомлення у словах (у межах)	
	100-130	130-150

Англійська мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та особистості спортивні події/змагання обладнання для спорту/дозвілля враження від матчу/змагань
Харчування	національна кухня України та країн виучуваної мови смаки, уподобання
Природа і погода	природні катаклізми, їх види та наслідки вплив погоди на здоров'я та настрої
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації комп'ютерні технології
Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	освіта в Україні та за кордоном заклади освіти

Робота і професії	сучасні професії професійні якості та уміння
-------------------	---

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Clause	first conditional for future outcomes of a present action or situation second conditional for hypothetical (counterfactual) current results of a current action or situation
Modality	use(d) to/would + Infinitive for past routines and habits
Verb	comparison of common past forms comparison of common future forms ('going to', 'will', + Infinitive) Present Perfect Continuous for ongoing states and conditions Past Perfect Continuous in a range of common situations

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Мистецтво Молодь і молодіжна культура Наука і технічний прогрес Природа і довкілля Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети в харчуванні заклади громадського харчування
Мистецтво	види та жанри мистецтва фестивалі кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму / вистави / телепрограми опис картини емоції вплив мистецтва на естетичний розвиток людини
Молодь і молодіжна культура	життя і проблеми молоді молодіжний рух в Україні та у світі
Наука і технічний прогрес	вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля

Природа і довкілля	національні парки та заповідники/заказники України, їх охорона еко-туризм
Україна в світі	суспільно-політичне життя в країні представницькі місії за кордоном міжнародне співробітництво міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	міжнародні освітні програми випускні іспити
Робота і професії	вибір професії пошук роботи престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adverb	until/when for linking events in the present, past and future
Clause	relative clauses and compound sentences direct and reported speech first, second and third conditional
Verb	sequence of tenses infinitive present/past participle

Німецька мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатися інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та особистості спортивні події/змагання враження від матчу/змагань
Харчування	національна кухня України та країн виучуваної мови смаки, уподобання
Природа і погода	природні катаклізми, їх види та наслідки вплив погоди на здоров'я та настрої
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації комп'ютерні технології
Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	освіта в Україні та за кордоном заклади освіти
Робота і професії	сучасні професії професійні якості та уміння

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjektiv	Deklination der Adjektive auf -a, -e, -er, -el
Pronomen	Demonstrativpronomen –dieser, -jener, -solcher
Satz	Konditionalsätze Die Satzreihe
Verb	Das Verb lassen Partizip I Plusquamperfekt: Vorzeitigkeit

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Мистецтво Молодь і молодіжна культура Наука і технічний прогрес Природа і довкілля Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети в харчуванні заклади громадського харчування
Мистецтво	види та жанри мистецтва фестивалі кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму / вистави / телепрограми опис картини емоції вплив мистецтва на естетичний розвиток людини
Молодь і молодіжна культура	життя і проблеми молоді молодіжний рух в Україні та у світі
Наука і технічний прогрес	вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля
Природа і довкілля	національні парки та заповідники/заказники України, їх охорона еко-туризм
Україна в світі	суспільно-політичне життя в країні представницькі місії за кордоном міжнародне співробітництво міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи

Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	міжнародні освітні програми випускні іспити
Робота і професії	вибір професії пошук роботи престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматики

Категорія	Структура
Satz	Temporalsätze Konsekutivsätze Konzessivsätze
Verb	Konjunktiv II von haben, sein, werden, können, mögen. Konjunktiv II. Irreale Bedingungssätze (Irreale Konditionalsätze) Die Umschreibung des Konjunktivs II mit würde + Infinitiv (Höflichkeit, Wunsch, Vorschlag, Aufforderung)

Французька мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхилити пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та особистості спортивні події/змагання враження від матчу/змагань
Харчування	національна кухня України та країн виучуваної мови смаки, уподобання
Природа і погода	природні катаклізми, їх види та наслідки вплив погоди на здоров'я та настрої
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації комп'ютерні технології
Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	освіта в Україні та за кордоном заклади освіти
Робота і професії	сучасні професії професійні якості та уміння

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Phrase	La phrase exclamative L'opposition (mais) Le but (pour + nom/inf) La cause (parce que, à cause de) La conséquence (c'est pour ça, donc)
Pronom	Les pronoms possessifs Les pronoms relatifs
Verbe	Les verbes usuels Les verbes pronominaux Le passé composé L'imparfait Le conditionnel présent La concordance des temps Il faut + infinitif

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Мистецтво Молодь і молодіжна культура Наука і технічний прогрес Природа і довкілля Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети в харчуванні заклади громадського харчування
Мистецтво	види та жанри мистецтва фестивалі кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму/вистави/телепрограми опис картини емоції вплив мистецтва на естетичний розвиток людини
Молодь і молодіжна культура	життя і проблеми молоді молодіжний рух в Україні та у світі
Наука і технічний прогрес	вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля

Природа і довкілля	національні парки та заповідники/заказники України, їх охорона еко-туризм
Україна в світі	суспільно-політичне життя в країні представницькі місії за кордоном міжнародне співробітництво міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	міжнародні освітні програми випускні іспити
Робота і професії	вибір професії пошук роботи престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adverbe	Les adverbess de lieu et de fréquence Les adverbess en – ment Les adverbess de temps : passé au futur
Phrase	Le discours indirect au présent
Pronom	Les pronoms relatifs Les pronoms relatifs composés Les pronoms interrogatifs composés
Verbe	Le futur proche Le passé composé opposé à l'imparfait Le subjonctif Le gérondif La concordance des temps Le conditionnel présent Le passif

Іспанська мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Спорт і дозвілля Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Природа і погода Живопис Наука і технічний прогрес Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	особистість та її якості види особистісних стосунків стосунки з товаришами
Спорт і дозвілля	роль спорту в житті суспільства та особистості спортивні події/змагання враження від матчу/змагань
Харчування	національна кухня України та країн виучуваної мови смаки, уподобання
Природа і погода	природні катаклізми, їх види та наслідки вплив погоди на здоров'я та настрої
Живопис	жанри живопису відомі художники та їхні твори відвідування музею, виставки або галереї
Наука і технічний прогрес	комп'ютерне обладнання сучасні засоби комунікації та інформації комп'ютерні технології
Україна	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Країни виучуваної мови (за вибором)	адміністративний та політичний устрій природні ресурси державні свята
Шкільне життя	освіта в Україні та за кордоном заклади освіти
Робота і професії	сучасні професії професійні якості та уміння

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjetivo	El uso de los verbos ser y estar con adjetivos
Artículo	El neutro "lo" y su uso
Perífrasis verbales	Permanecer+Gerundio, acabar (tener)+Gerundio, venir+Gerundio, llevar+Gerundio
Pronombre	Los impersonales (algo, alguien, quienquiera, cualquiera, alguno)
Verbo	Los verbos semicopulativos de cambio (ponerse, hacerse, volverse). Presente de Subjuntivo (verbos regulares e irregulares). La concordancia de los tiempos en Modo Indicativo. El complemento directo e indirecto.

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Я, моя родина, мої друзі Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення її змісту • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Мистецтво Молодь і молодіжна культура Наука і технічний прогрес Природа і довкілля Україна в світі Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Я, моя родина, мої друзі	норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети в харчуванні заклади громадського харчування
Мистецтво	види та жанри мистецтва фестивалі кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму/вистави/телепрограми опис картини емоції вплив мистецтва на естетичний розвиток людини
Молодь і молодіжна культура	життя і проблеми молоді молодіжний рух в Україні та у світі
Наука і технічний прогрес	вплив науково-технічного прогресу на життя людини і довкілля
Природа і довкілля	національні парки та заповідники/заказники України, їх охорона еко-туризм

Україна в світі	суспільно-політичне життя в країні представницькі місії за кордоном міжнародне співробітництво міжнародні організації: ЄС, ООН, Рада Європи
Країни виучуваної мови (за вибором)	міжнародні відносини знаменні події видатні люди
Шкільне життя	міжнародні освітні програми випускні іспити
Робота і професії	вибір професії пошук роботи престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматики

Категорія	Структура
Adjetivo	De cantidad
Adverbio	De cantidad, de duda Locuciones adverbiales de tiempo y de modo
Construcciones sintácticas fundamentales	Las oraciones relativas
Oraciones subordinadas condicionales del II tipo	
Preposición	A, hacia, hasta
Verbo	Pretérito Imperfecto de Subjuntivo y su uso

Іноземна мова як друга
у спеціалізованих школах із поглибленим
вивченням іноземних мов
та у закладах загальної середньої освіти

10 – 11 класи

Англійська мова
Німецька мова
Французька мова
Іспанська мова

**Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу
(Комунікативна компетентність)**

Навчальна програма є рамковою, а відтак проміжні результати за класами визначають вчителі, орієнтуючись на кінцевий результат.

Комунікативні види мовленнєвої діяльності	Комунікативні уміння		Рівень та дескриптори володіння англійською мовою на кінець 11-го класу відповідно до Загальноєвропейських Рекомендацій з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання
			A2+
Рецептивні	Сприймання на слух	В цілому	Розуміє достатньо, щоб задовольнити конкретні потреби, якщо мовлення чітке й повільне.
		Розуміння розмови між іншими людьми	Визначає в загальних рисах тему дискусії, якщо мовлення чітке й повільне.
			Розпізнає, коли мовці погоджуються чи не погоджуються у спілкуванні, якщо мовлення чітке й повільне.
		Слухання наживо	Стежить за основним змістом демонстрації або презентації на знайому передбачувану тему, якщо мовлення повільне, чітке, просте й підкріплене наочною (наприклад, слайди, роздруківки).
		Слухання оголошень та інструкцій	Розуміє та виконує інструкції щодо звичних повсякденних занять (наприклад, спорт, приготування їжі тощо), якщо мовлення чітке й повільне.
			Розуміє прості оголошення (наприклад, повідомлення на автовідповідачі або оголошення по радіо щодо кіносеансів чи спортивних подій, оголошення про запізнення потяга або повідомлення через гучномовець у супермаркеті), якщо мовлення чітке й повільне.
		Слухання радіо та аудіозаписів	Розуміє найважливішу інформацію, що міститься в короткій аудіо рекламі товарів та послуг, які входять до сфери інтересів (наприклад, компакт-диски, відеоігри, подорожі).
Розуміє, слухаючи інтерв'ю по радіо, як люди проводять дозвілля, що саме їм подобається і не подобається робити, якщо мовлення чітке й повільне.			
Аудіо-візуальне сприймання (телепрограми, фільми, відеозаписи)	Визначає головну думку новин, у яких висвітлюються події, надзвичайні ситуації тощо, якщо візуальний ряд відповідає коментарям.		
	Стежить за телерекламою або трейлером, розуміючи, про що говорять актори, якщо відеоряд значним чином підкріплює сказане, а мовлення чітке й відносно повільне.		

Рецептивні	Зорове сприймання	В цілому	Розуміє короткі прості тексти на знайомі теми конкретного типу, побудовані на широковживаному мовному матеріалі, пов'язаному з побутом і навчанням.
		Читання листів	Розуміє простий особистий лист, електронний лист або допис у мережі Інтернет, у якому автор пише на знайомі теми (наприклад, про друзів та сім'ю) або розпитує про них.
			Розуміє основні типи стандартних листів, електронних повідомлень і факсів (запити, замовлення, підтвердження) на знайомі теми.
		Читання для орієнтування	Знаходить потрібну інформацію у практичних, конкретних передбачуваних текстах (наприклад, путівниках, рецептах), побудованих на простому мовному матеріалі.
			Розуміє основну інформацію у коротких та простих описах товарів у брошурах та на веб-сайтах (наприклад, портативні цифрові прилади, фотокамери тощо).
		Читання для інформації та аргументації	Знаходить конкретну інформацію у простому писемному матеріалі у формі листів, брошур, коротких газетних статей, що описують події.
			Розуміє в загальних рисах новини, в яких повідомляється про події, що стосуються відомих тем, якщо зміст знайомий і передбачуваний.
			Знаходить основну інформацію в коротких новинах чи простих статтях, у яких цифри, імена, ілюстрації та заголовки відіграють важливу роль і допомагають зрозуміти текст.
		Читання інструкцій	Розуміє правила та інструкції (наприклад, правила безпеки, дорожнього руху), побудованих на простому мовному матеріалі.
			Розуміє короткі письмові інструкції з покроковими ілюстраціями (наприклад, для підключення нового обладнання).
		Читання для задоволення	Розуміє короткі, прості історії та комікси, в основі яких лежать знайомі, конкретні ситуації, зміст яких побудований на часто вживаних у повсякденному спілкуванні мовних засобах.
			Розуміє основні думки в коротких журнальних статтях і записах у путівниках, які пов'язані з конкретними повсякденними темами (наприклад, захоплення, спорт, дозвілля, тварини).

Інтеракційні	Усна взаємодія	В цілому	Спілкується досить легко в реальних та умовних комунікативних ситуаціях, якщо співрозмовник допоможе в разі необхідності. Підтримує без надмірних зусиль просте повсякденне спілкування; ставить запитання і відповідає на них, обмінюється думками та інформацією на близькі/знайомі теми у передбачуваних повсякденних ситуаціях.
		Бесіда, дискусія та розуміння співрозмовника	Встановлює комунікативний контакт: привітання й прощання, представлення, подяка.
			Загалом розуміє чітко, нормативне мовлення, звернене безпосередньо до нього/неї, і за необхідності може попросити повторити чи перефразувати сказане.
			Бере участь у коротких повсякденних розмовах на теми, що входять до сфери особистих інтересів.
			Простими словами розповідає про своє самопочуття, висловлює подяку.
			Просить про послугу (наприклад, позичити щось), пропонує послугу й може відповісти, якщо його/її просять про неї.
			Обмінюється думками, порівнює предмети і людей, використовуючи дуже прості мовні засоби.
			Погоджується або не погоджується з іншими, аргументуючи свою думку.
		Цілеспрямована співпраця	Розуміє достатньо, щоб без надмірних зусиль впоратися з простими повсякденними завданнями, а в разі незрозуміння просить повторити сказане, використовуючи прості мовні засоби.
			Обговорює плани з партнером або в групі, пропонує і відповідає на пропозиції.
		Отримання товарів та послуг	Орієнтується у загальних аспектах повсякденного життя (наприклад, подорож, житло, їжа, покупки).
			Спілкується у передбачуваних повсякденних ситуаціях (наприклад, на пошті, на вокзалі, у магазині), використовуючи широкий спектр простих мовних засобів.
			Отримує потрібну інформацію в туристичному бюро, якщо її викладено простими мовними засобами без використання спеціальних термінів.
		Обмін інформацією	Може без надмірних зусиль спілкуватись у простих, повсякденних ситуаціях, задовольняючи практичні повсякденні потреби.
			Знаходить і передає просту фактологічну інформацію.
			Ставить запитання та відповідає на них про звички й повсякденні справи, вільний час, минулі події, плани та наміри.
Ставить прості запитання та надає прості пояснення й інструкції щодо того, як дістатися певного місця.			

Інтеракційні	Писемна взаємодія	В цілому	Пише особисті листи й записки, пов'язані зі сферою нагальних потреб.
		Листування	Обмінюється інформацією через текстові повідомлення (зокрема SMS), електронні або традиційні короткі листи, відповідаючи на запитання особи, з якою спілкується.
	Записки, повідомлення	Записує короткі, прості повідомлення, якщо може попросити повторити чи перефразувати.	
Онлайн взаємодія	В цілому	Спілкується онлайн на побутові теми, використовуючи мовні кліше. Розміщує в мережі Інтернет короткі описові дописи про повсякденну діяльність та почуття. Обмінюється простими коментарями з іншими дописувачами.	
	Онлайн спілкування та дискусія	Представляється та веде онлайн прості розмови, ставить запитання та відповідає на них, обмінюється думками у межах передбачуваних повсякденних тем, якщо має достатньо часу, щоб сформулювати відповіді, і спілкується одночасно лише з одним співрозмовником.	
		Створює короткі описові онлайн-дописи, які стосуються повсякденних питань, суспільної діяльності та почуттів, використовуючи прості мовні засоби для опису ключових деталей.	
		Коментує онлайн дописи інших людей, якщо автори використовують прості мовні засоби, реагує на вбудовані медіа, висловлює здивування, цікавість та байдужість, послуговуючись простими мовленнєвими конструкціями.	
	Цілеспрямовані онлайн співпраця	Використовує мовні кліше, вирішуючи повсякденні питання, що виникають під час онлайн спілкування (наприклад, наявність певних моделей і спеціальних пропозицій, дата доставки, адреса тощо).	
		Обмінюється онлайн базовою інформацією зі співрозмовником, який готовий допомогти, якщо необхідно розв'язати проблему або виконати спільне завдання.	
		Взаємодіє онлайн з партнером або групою під час роботи над простим спільним завданням; просить про роз'яснення; виконує прості інструкції, за наявності засобів візуалізації (зображення, статистичні дані, графіки), які ілюструють пов'язані з завданням поняття.	

Продуктивні	Усне продукування	В цілому	Описує або представляє людей, розпорядок дня, смаки та уподобання у вигляді короткого зв'язного висловлення, побудованого з простих фраз та речень.
		Тривалий монолог: опис власного досвіду	Розповідає історії або описує щось у формі простого переліку подій.
			Описує своє повсякденне оточення (наприклад, людей, місце, досвід навчання, особисті речі).
			Стисло, за допомогою простих мовних засобів описує дії та події, плани та домовленості, звички, події з минулого, особистий досвід.
		Тривалий монолог: надання інформації	Дає прості пояснення, як дістатися з одного пункту в інший, використовуючи елементарні мовні засоби (наприклад, праворуч, ліворуч, прямо, спочатку, потім, далі).
	Тривалий монолог: обґрунтування власної думки	Пояснює, що подобається і не подобається, чому надає перевагу; робить прості порівняння, аргументуючи свою думку.	
	Писемне продукування	Виступ перед аудиторією	Робить коротку підготовлену презентацію на тему, пов'язану з повсякденним життям, коротко аргументує і пояснює свої думки, плани та дії.
			Дає відповіді на обмежену кількість уточнювальних запитань.
			В цілому
		Творче письмо	Пише зв'язну розповідь про своє оточення (наприклад, про людей, місце, навчання тощо).
Стисло, на елементарному рівні описує події, минулі дії та особистий досвід.			
Доповіді	Розповідає прості історії (наприклад, про події, що відбулися під час канікул).		
	Пише прості тексти на знайомі теми, які входять до сфери інтересів, поєднує речення словами-зв'язками.		
		Пише про свої враження й переконання на теми, що входять до сфери особистих інтересів (наприклад, стиль життя та культура), використовує базові слова та вирази повсякденного вжитку.	

Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів

Ці параметри стосуються лише оцінювання і не слугують основними орієнтирами у навчанні.

Уміння	Клас	
	10	11
Усне сприймання (Аудіювання)	Обсяг прослуханого у запису матеріалу (у межах)	
	2-3 хв	3-4 хв
Зорове сприймання (Читання)	Обсяг одного тексту у словах (у межах)	
	200-250	200-250
Усна взаємодія (Діалог)	Висловлення кожного співрозмовника у репліках, правильно оформлених у мовному відношенні (у межах)	
	7	7
Усне продукування (Монолог)	Обсяг висловлювання у реченнях (у межах)	
	9-10	9-10
Писемне продукування (Письмо)	Обсяг письмового повідомлення у словах (у межах)	
	80-90	90-100

Англійська мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Бібліотека	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення інформації
Публічна	Засоби масової інформації Музика Україна Країни виучуваної мови	<ul style="list-style-type: none"> • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції
Освітня	Шкільне життя	<ul style="list-style-type: none"> • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	повсякденні дії громадські розваги та види дозвілля здоровий спосіб життя друзі по листуванню кореспонденція
Бібліотека	літературні жанри сучасні бібліотеки та їх обслуговування улюблені книги, письменники, літературні герої
Засоби масової інформації	періодичні видання рубрики безпечний Інтернет
Музика	музичні жанри, стилі, інструменти композитори, музиканти відвідування концертів
Україна	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Країни виучуваної мови	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Шкільне життя	типи шкіл навчальний персонал система оцінювання школи за кордоном та в Україні

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Clause	comparisons with 'as ... as' either ... or, neither ... nor make/help/let + NP + VPinf reported speech with changed tenses reported yes/ no questions reported wh-questions with 'ask/tell/know'
Determiner	countable vs uncountable nouns
Phrase	'said to/asked/told' + person + to + VPinf '(not) allowed/ permitted to' + VPinf
Verb	'do/did' as a placeholder (substitute) for verbs Past Perfect Continuous Passive Voice

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою її уточнення • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Засоби масової інформації Мистецтво Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	здоровий спосіб життя норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети заклади громадського харчування
Засоби масової інформації	преса, періодичні видання безпечний Інтернет
Мистецтво	види та жанри мистецтва кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму/вистави/телепрограми опис картини емоції
Україна	географічні поняття географічне положення клімат населення

Країни виучуваної мови	географічні поняття географічне положення клімат населення
Шкільне життя	типи шкіл в Україні та за кордоном правила поведінки в навчальних закладах
Робота і професії	престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Clause	first conditional
	reported speech with changed tenses
Modal Verbs	'may/might' for likelihood
Phrase	verbs taking 'to' + infinitive
Preposition	prepositions in time phrases, e.g. 'during', 'for', 'since', 'throughout', 'till', 'until', 'as soon as', 'if', 'when'
Verb	Present/Past Perfect active/passive

Німецька мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Бібліотека	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення інформації
Публічна	Засоби масової інформації Музика Україна Країни виучуваної мови	<ul style="list-style-type: none"> • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції
Освітня	Шкільне життя	<ul style="list-style-type: none"> • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	повсякденні дії громадські розваги та види дозвілля здоровий спосіб життя друзі по листуванню кореспонденція
Бібліотека	літературні жанри сучасні бібліотеки та їх обслуговування улюблені книги, письменники, літературні герої
Засоби масової інформації	періодичні видання рубрики безпечний Інтернет
Музика	музичні жанри, стилі, інструменти композитори, музиканти відвідування концертів
Україна	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Країни виучуваної мови	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Шкільне життя	типи шкіл навчальний персонал система оцінювання школи за кордоном та в Україні

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjektiv	Substantivierte Adjektive
Adverb	Pronominaladverbien
Pronomen	Relativpronomen
Satz	Attributsätze Finalsätze
Substantiv	Substantive der fremden Herkunft
Verb	Infinitivkonstruktion um...zu+Infinitiv

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою її уточнення • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Засоби масової інформації Мистецтво Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	здоровий спосіб життя норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети заклади громадського харчування
Засоби масової інформації	преса, періодичні видання безпечний Інтернет
Мистецтво	види та жанри мистецтва кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму / вистави / телепрограми опис картини емоції
Україна	географічні поняття географічне положення клімат населення
Країни виучуваної мови	географічні поняття географічне положення клімат населення

Шкільне життя	типи шкіл в Україні та за кордоном правила поведінки в навчальних закладах
Робота і професії	престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjektiv	Steigerungsstufen der Adjektive (besondere Formen)
Adverb	Temporaladverbien
Pronomen	Systematisierung
Satz	Lokalsätze
Substantiv	Systematisierung
Verb	Konjunktiv II Infinitivkonstruktion statt ... zu + Infinitiv, ohne ... zu + Infinitiv
Zahlwort	Systematisierung

Французька мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Бібліотека	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення інформації
Публічна	Засоби масової інформації Музика Україна Країни виучуваної мови	<ul style="list-style-type: none"> • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції
Освітня	Шкільне життя	<ul style="list-style-type: none"> • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	повсякденні дії громадські розваги та види дозвілля здоровий спосіб життя друзі по листуванню кореспонденція
Бібліотека	літературні жанри сучасні бібліотеки та їх обслуговування улюблені книги, письменники, літературні герої
Засоби масової інформації	періодичні видання рубрики безпечний Інтернет
Музика	музичні жанри, стилі, інструменти композитори, музиканти відвідування концертів
Україна	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Країни виучуваної мови	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Шкільне життя	типи шкіл навчальний персонал система оцінювання школи за кордоном та в Україні

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjectif	L'adjectif indéfini tout Le comparatif de l'adjectif
Adverbe	Les adverbes de quantité Le comparatif de l'adverbe
Phrase	Les articulateurs chronologiques (tout d'abord/puis/ensuite/après/ enfin/premièrement/deuxièmement)
Pronom	Les pronoms compléments en et y Les pronoms interrogatifs simples
Verbe	Les verbes du type prendre Le passé composé L'imparfait La négation

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою її уточнення • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Засоби масової інформації Мистецтво Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	здоровий спосіб життя норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети заклади громадського харчування
Засоби масової інформації	преса, періодичні видання безпечний Інтернет
Мистецтво	види та жанри мистецтва кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму / вистави / телепрограми опис картини емоції
Україна	географічні поняття географічне положення клімат населення

Країни виучуваної мови	географічні поняття географічне положення клімат населення
Шкільне життя	типи шкіл в Україні та за кордоном правила поведінки в навчальних закладах
Робота і професії	престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Phrase	La phrase interro-négative L'opposition (mais) Le but (pour + nom/inf) La cause (parce que, à cause de) La conséquence (c'est pour ça, donc)
Pronom	Les pronoms interrogatifs composés Les pronoms relatifs Les pronoms relatifs composés Les pronoms démonstratifs
Verbe	Le passé simple Le futur simple Le passif Si+présent/futur (condition) Le conditionnel présent

Іспанська мова

Навчальна програма є рамковою, а відтак не обмежує діяльність учителів у виборі порядку вивчення та змісту кожної теми. Деякі теми можуть вивчатись інтегровано, наприклад, Україна + Країни виучуваної мови, Шкільне життя + Робота і професії.

Мовний інвентар добирається відповідно до комунікативної ситуації, потреб учнів та принципу концентричного навчання. Він не є метою навчання, тому й не розглядається як окремі лексичні або граматичні теми.

10-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Бібліотека	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою уточнення інформації
Публічна	Засоби масової інформації Музика Україна Країни, виучуваної мови	<ul style="list-style-type: none"> • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції
Освітня	Шкільне життя	<ul style="list-style-type: none"> • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	повсякденні дії громадські розваги та види дозвілля здоровий спосіб життя друзі по листуванню кореспонденція
Бібліотека	літературні жанри сучасні бібліотеки та їх обслуговування улюблені книги, письменники, літературні герої
Засоби масової інформації	періодичні видання рубрики безпечний Інтернет
Музика	музичні жанри, стилі, інструменти композитори, музиканти відвідування концертів
Україна	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Країни виучуваної мови	географічні поняття та об'єкти країна та люди
Шкільне життя	типи шкіл навчальний персонал система оцінювання школи за кордоном та в Україні

Мовний інвентар – граматика

Категорія	Структура
Adjetivo	Grados de comparación de los adjetivos (más ... que, menos...que, tan...como, -ísimo, -ísima)
Adverbio	Muy, mucho y sus usos
Preposición	De tiempo, de lugar. Las formas contractas "al", "del"
Pronombres personales	Caso dativo y acusativo
Sustantivo	La concordancia con el adjetivo
Verbo	La concordancia de los tiempos en Modo Indicativo. El Modo Subjuntivo. El Presente de Subjuntivo.

11-ий клас

Загальні характеристики ситуативного спілкування

Сфера спілкування	Тематика ситуативного спілкування	Мовленнєві функції
Особистісна	Стиль життя Харчування	<ul style="list-style-type: none"> • надавати інформацію та ставити запитання з метою її уточнення • висловлювати своє ставлення до вчинків, думок, позицій інших людей • порівнювати події, факти, явища • висловлювати свої почуття та емоції • приймати або відхиляти пропозицію • аргументувати свій вибір, точку зору, власну думку • вести дискусію, привертаючи увагу співрозмовника • висловлювати свої переконання, думки, згоду або незгоду
Публічна	Засоби масової інформації Мистецтво Україна Країни виучуваної мови	
Освітня	Шкільне життя Робота і професії	

Мовний інвентар – лексика

Тема	Лексичний діапазон
Стиль життя	здоровий спосіб життя норми поведінки та спілкування батьки і діти толерантне ставлення до оточуючих
Харчування	їжа, напої й закуски особисті пріоритети заклади громадського харчування
Засоби масової інформації	преса, періодичні видання безпечний Інтернет
Мистецтво	види та жанри мистецтва кіно, театр, живопис, телебачення характеристика фільму / вистави / телепрограми опис картини емоції
Україна	географічні поняття географічне положення клімат населення
Країни виучуваної мови	географічні поняття географічне положення клімат населення

Шкільне життя	типи шкіл в Україні та за кордоном правила поведінки в навчальних закладах
Робота і професії	престижні професії в Україні та за кордоном плани на майбутнє

Мовний інвентар – граматики

Категорія	Структура
Artículo	El uso de los determinados e indeterminados
Conjunción	Ni...ni, así...como, también, tampoco, no solo...sino
Oraciones condicionales	El I tipo de oraciones condicionales
Perífrasis verbales	Iniciar a + Inf., principar a + Inf., tener + Participio
Preposición	De lugar, de tiempo, de modo
Pronombre	Pronombres negativos
Sustantivo	Sustantivos compuestos en singular y en plural
Verbo	Las formas impersonales del verbo Pretérito Perfecto de Subjuntivo El Gerundio Las construcciones verbales con el Gerundio (ir/andar+Gerundio, acabar+Gerundio, venir+Gerundio, llevar+Gerundio, seguir/continuar + Gerundio, quedarse+Gerundio)

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Для нотаток

Зміст

Топузов Олег. Виховуємо людину, яка вміє змінюватися сама і змінювати цей світ (Замість передмови)	3
Методичний коментар. Тенденції оновлення змісту навчання іноземних мов учнів 10–11-х класів закладів загальної середньої освіти	5
Пояснювальна записка	14
Цілі навчання у старшій школі.	14
Завдання іноземних мов у реалізації цілей навчання у старшій школі	14
Функції іноземних мов у реалізації цілей навчання	14
Компетентнісний потенціал галузі «Іноземні мови»	15
Інтегровані змістові лінії та орієнтовні способи їх реалізації.	17
Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів (Комунікативна компетентність)	22
Очікувана соціолінгвістична відповідність на кінець 11-го класу	24
Лінгвістична компетенція на кінець 11-го класу	24
Іноземні мови у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням іноземних мов (10-11 класи)	26
Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу (Комунікативна компетентність)	27
Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів.	31
Англійська мова	32
10-й клас	32
11-й клас	33
Німецька мова	36
10-й клас	36
11-й клас	37
Французька мова	39
10-й клас	39
11-й клас	40
Іспанська мова	42
10-й клас	42
11-й клас	43

Іноземні мови у закладах загальної середньої освіти (10-11 класи)	45
Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу (Комунікативна компетентність)	46
Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів	51
Англійська мова	52
10-й клас	52
11-й клас	53
Німецька мова	55
10-й клас	55
11-й клас	56
Французька мова	58
10-й клас	58
11-й клас	59
Іспанська мова	61
10-й клас	61
11-й клас	62
Іноземна мова як друга у спеціалізованих школах із поглибленим вивченням іноземних мов та у закладах загальної середньої освіти (10-11 класи)	64
Очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учнів на кінець 11-го класу (Комунікативна компетентність)	65
Орієнтовні параметри для оцінювання навчально-пізнавальних досягнень учнів	70
Англійська мова	71
10-й клас	71
11-й клас	72
Німецька мова	74
10-й клас	74
11-й клас	75
Французька мова	77
10-й клас	77
11-й клас	78
Іспанська мова	80
10-й клас	80
11-й клас	81